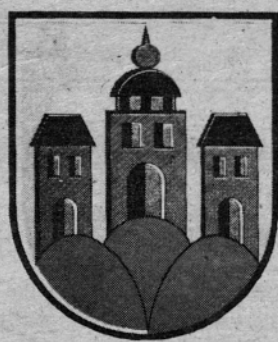

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Savinjske

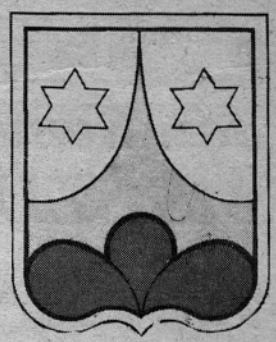
Leto XX
Številka 10
Oktober 1988

NOVICE

Glasilo Socialistične zveze
delovnega ljudstva
občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

Izjava OK SZDL Mozirje

Predsedstvo občinske konference SZDL Mozirje je na razširjeni seji obravnavalo sedanje težke politične razmere v naši državi, ki poštenim ljudem vlivajo strah, brezup in brezizhodnost ob dogodkih v nekaterih predelih naše domovine. Ljudje so zgroženi nad metodami, ko vse bolj prihaja do izraza zakon ulice, linča, ko se ne izbira sredstev za napade na dostojanstvo zakonito zbranih vodstev in njihovih voditeljev, nad vsemi mogočimi obtožbami in podtikanji, nad pozivi k zrušitvi teh vodstev v posameznih republikah in pokrajinah. Zaskrbljeni smo nad dejstvom, da se nakopičene socialne težave izkoriščajo za doseg nacionalističnih ciljev in se na ta način manipulira z množicami.

Delovni ljudje in občani mozirske občine v celoti podpiramo politiko slovenskega vodstva v njegovih prizadevanjih

za izgradnjo socializma po meri človeka, v zavzemanih za avnojsko Jugoslavijo, za dosledno uresničevanje reform, ki bi nas izvleklo iz gospodarskih težav.

Odločno zavračamo žaljive in neutemeljene napade tako na posamezne slovenske politike, na slovensko vodstvo, ki mu v celoti zaupamo, saj v svojih prizadevanjih izraža hotenja in želje slovenskega naroda po suverenosti v okviru skupne domovine Jugoslavije ob upoštevanju in spoštovanju različnosti na osnovi zgodovinskih, kulturnih, civilizacijskih in gospodarskih posebnosti slehernega naroda. Nakopičenih problemov ni mogoče reševati s silo, pač pa le po demokratični poti.

Pozivamo politično vodstvo Slovenije, da v prizadevanjih ostane enotno, dosledno in trdno.

OK SZDL MOZIRJE

O sodelovanju z JLA

Koordinacijski odbor za SLO in DS, ki deluje pri Občinski konferenci SZDL Mozirje, se je pred dnevi dotaknil za slovenske razmere zelo aktualne teme — razpravljal je namreč o povezovanju in sodelovanju s pripadniki JLA v naši občini.

Kot vemo, imamo na področju naše občine le dve obmejni karavli v Logarski dolini in na Strelčevem vrhu. Sodelovanje z njimi je zgledno. Kaže se v dobri povezavi s krajinami Solčave, v sodelovanju na kulturnem in športnem področju. Podobno pa je prisotno pri razreševanju nekaterih komunalnih zadev — gradnja cest do visokogorskih hribovskih domačij, pomoč pri izgradnji telefonskega omrežja, vodovoda, pastir-

skih staj, malih hidroelektrarn in kar je še podobnih del.

Beseda je tekla tudi o vključevanju upokojenih vojaških starešin v družbenopolitično življenje občine. Teh je v naši občini malo, le-ti pa so aktivni predvsem v občinski borčevski organizaciji in zvezi rezervnih vojaških starešin.

Člani koordinacijskega odbora so ocenili, da protiaradnega razpoloženja pri nas ni bilo občutiti. Bilo pa je prisotno globoko nestrinjanje s postopki na sojenju četverici pred vojaškim sodiščem v Ljubljani in obsodbi vojaka Bogataja, posebno glede uporabe jezika ter točnosti informacij glede spornega dokumenta.

R. P.

Ali naši otroci še živijo srečno otroštvo? Ali vlagamo dovolj v razvoj naših otrok? Vse to so vprašanja, ki si jih ne bi smeli postavljati samo ob Dnevu otroka. Postati bi moralo del našega vsakdanjika. Posebno tedaj, ko se odrasli neodgovorno poigravajo s prihodnostjo otrok, ki želijo graditi in ne podirati.

Za naše otroke gre

Letos mineva 40 let od sprejema slovite Deklaracije o človekovih pravicah v Organizaciji združenih narodov, prihodnje leto pa bomo zaznamovali še tridesetletnico Deklaracije o pravicah otrok. Svet je poln napetosti in nasprotij med narodi, državami in posamezniki. V teh konfliktnih pa so najbolj prizadete pravice človeka in še posebej pravice otrok, kot tistega najbolj nemočnega dela človeštva, na katerem je vsa prihodnost narodov in sodobne civilizacije.

Zato se bomo morali tudi pri nas ob tem jubileju vprašati, kako uresničujemo vse zapovedi iz Deklaracije o pravicah otrok, katere podpisnik je tudi Jugoslavija. Vprašati se moramo, ali res ustvarjamo svojim otrokom take

pogoje za rast in razvoj, da bodo lahko nosilci razvoja svojega reda.

Geslo letošnjega tedna otroka: OTROKOM NAJBOLJŠE nas še posebej izziva, da se vprašamo, kako v teh težkih gospodarskih razmerah zagotoviti otroku vse tiste materialne in duhovne dobrine, da se bodo razvili v zdrave odrasle ljudi.

Ob svetovnem dnevu otroka naj bi se ljudje še posebej zavedli, da so otroci naša prihodnost. Prihodnost pa bo v nevarnosti, če ne bomo skrbeli za zdravo in kakovostno življenje otrok. Pogosto smo priče, da je skrb za otroka marsikje zapostavljena. Padajoči standard mnoge sili, da varčujejo prav pri otroku, saj so potrebščine nujne za otrokovo rast in razvoj,

izredno drage in veliko staršev jih ne more kupiti. Ali ti otroci še živijo srečno otroštvo?

Teden otroka je prav gotovo priložnost, da naredimo obračun in kritično ocenimo, kaj smo dosegli v skrbi za zdrav razvoj otrok in mladine. Ali se zavedamo, da je naša prihodnost odvisna prav od tega, koliko bomo že zdaj vložili v razvoj mladega rodu? Ne varčujemo torej tako, da bi siromasili dejavnosti, ki smo jih v zadnjih letih s trudom razvili.

Zato Zveza prijateljev mladine poziva vse družbene dejavnike, naj bo skrb za otroka in družino sestavni del naše vsakdanjosti. Kot »Prijatelji mladine« pa smo se dolžni zavezati, da bomo stremeli za tem, da bodo dobili naši otroci najboljše.

NADA PUNGERŠEK

Za 7,2% višji osebni dohodki

Dodatni omejevalni ukrepi na področju skupne in splošne porabe, so povzročili nujno znižanje prispevnih stopenj. Skupno bomo torej od oktobra do konca leta odvajali iz bruto osebnega dohodka 4,14% manj prispevkov kot v predhodnem mesecu, kar pomeni za 7,2% večje neto plače.

Delavci, ki so zaposleni v sosednjih občinah, oziroma imajo bivališče izven naše občine, so pa pri nas zaposleni, bodo imeli različen procent dviga, ker so posamezne občine prilagajale višino sredstev svojim razmeram. V naši občini smo znižali naslednje prispevke iz BOD:

— za zdravstvo	— 1,63%
— za izobraževanje	— 0,23%
— za otroško varstvo	— 0,20%
— za kulturo	— 0,05%

skupaj — 2,11% (predstavlja 3,7% NOD).

SPIZ je znižal stopnjo 2,27%, kar predstavlja 3,9% neto OD.

Republiška kulturna skupnost pa je zvišala stopnjo za 0,28%, dočim je republiška telesna kulturna skupnost zmanjšala stopnjo za 0,01%.

Tako znaša zbirna stopnja davkov in prispevkov po domicilu delavcev 10,03% in po sedežu izplačevalcev OD 28,88%, kar znaša skupno 38,91%.

Zniževanje prispevnih stopenj ne pomeni, da imajo izvajalci družbenih dejavnosti preveč denarja, najverjetneje premalo, pač

pa prilagajanje interventnim omejevalnim ukrepom, ki so predpisani v uradnem listu in so za vse zavezujoči.

Po zakonskih določilih se morajo preveč natečena sredstva izločati na posebne nedotakljive postavke, ki se smejo porabiti šele naslednji mesec, če tako pokažejo primerjalni izračuni. Posledice v praksi so takšne, da šolam, zdravstvenim ustanovam, vzgojno varstvenim organizacijam, zmanjkuje denarja za osnovno dejavnost in plače, izločen denar pa nihče nima pravice uporabljati.

Pošteno ni bilo, da bi se ta denar takoj vrnil nazaj združenemu delu, tako pa se sme vračati v obliki zmanjševanja prispevkov, ki pa imajo učinke šele po mesecu dni. Ob sedanjih inflatornih gibanjih in dvigovanju OD, je nemogoče natančno vnaprej opredeliti in oceniti višino osebnih dohodkov, zato pride do tega, da so prispevne stopnje nekoliko predimenzionirane, v nekaterih občinah so pa tudi nižje, kot bi morale biti, da bi lahko zbrali dovolj denarja po interventnih merilih.

FRANC VUGA

SN objavljajo

Izjava OK SZDL Mozirje
Podpora slovenski politiki

Prenovljeni prostori mozirske pošte
Bolj kakovostne ptt storitve

»Povečati produktivnost za 20%«
Pogovor z Rudijem Kokalom

Možne lokacije zopet burijo duhove
Enotna akcija v celotni celjski regiji

Vrniti surovine gospodarstvu
V Podhomu zbirajo vse vrste odpadnih surovin

Posluh za kulturo
Likovna kolonija v Glin-u

Ko so še coprali
O običajih naših prednikov

Stran

1
2
3
4
5
7
8

Na občinskem gasilskem tekmovanju v Nazarjah je prvič zaplapolala tekmovalna zastava Občinske gasilske zveze Mozirje, ki bo gasilce spremljala povsod, kjer se bodo pripravljali in urili za poslanstvo, ki ga opravljajo.

Za razumno rešitev problema

V zadnjem času so se nekatera sredstva javnega obveščanja obregnila ob našo borčevsko organizacijo, ki je ob nedavnih srečanjih borcev, internirancev, taboriščnikov in ukradenih otrok sporočila, da nima sredstev za pogostitev le-teh.

Ni naš namen, da bi branili borčevsko organizacijo, ker je to prav gotovo sposobna tudi sama. Toda pogledimo nekaterim dejstvom v obraz. Teh srečanj je bilo v zadnjem letu kar precej, na njih pa se zbere nekaj sto ljudi. Občinska borčevska organizacija je financirana iz proračuna in na vseh nivojih stalno opozarja, da ji zmanjkuje denarja za priznavalne borcem. Nič novega ne bomo povedali, če opozorimo, da so tudi v naši občini že mnogi borci, ki živijo na meji revščine in se komajda prebijajo iz meseca v mesec.

Denarja iz proračuna je torej še za priznavalne premalo, ostane jim torej samo še pomoč delovnih organizacij.

Tu pa seveda stanje ni nič boljše. Zato so se na občinski borčevski organizaciji odločili, da ne bodo prosjčili po delovnih organizacijah za pomoč pri srečanjih nekdanjih borcev. To naj bi bil samo eden izmed prispevkov za razbremenitev gospodarstva.

Seveda se takoj postavlja vprašanje ali zato ukinjati ta tradicionalna srečanja. Prav gotovo ne, kakor tudi najbrž ni pravilen odgovor, da mora sedaj družba te borce pozabiti in jih prepustiti same sebi. Kakorkoli že — ne bi smeli dopustiti, da bi bili dvakrat žrtvovana generacija.

Udeleženci teh srečanj prihajajo iz občin celjske regije pa še kakšne sosednje. Prepričani smo, da bi pameten dogovor med vsemi občinskimi borčevskimi organizacijami prinesel konkreten rezultat. Skratka — če bi vsaka borčevska organizacija prispevala le delček sredstev za tovrstna srečanja, do tovrstnih nesporazumov gotovo ne bi prišlo. Sicer pa smo podoben sistem v celjski regiji uveljavili že na mnogih drugih področjih.

RAJKO PINTAR

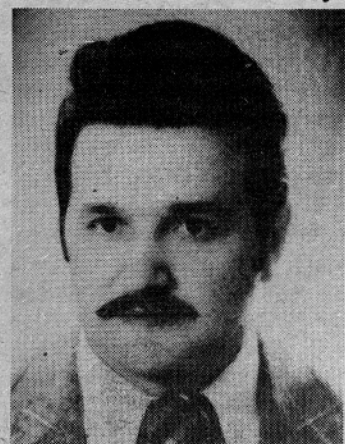
Slovenija
Moja dežela.

Jože Kumer novi predsednik MS SZDL Celje

Na septembrski seji Medobčinskega sveta SZDL Celje je bil za novega predsednika izvoljen Jože Kumer iz Mozirja.

Novi predsednik MS SZDL Celje Jože Kumer je bil rojen 15. 3. 1945 v Lučah, po poklicu pa je magister ekonomije. Po končanem študiju na biotehnični fakulteti se je zaposlil pri ZKZ Mozirje, nekaj let je nato delal v občinski upravi in bil eno mandatno obdobje načelnik oddelka za gospodarstvo. Za tem je bil štiri leta predsednik Občinske konference SZDL Mozirje. Do izvolitve za novega predsednika MS SZDL Celje pa je delal v GG Nazarje, kjer je bil zadnja štiri leta direktor te delovne organizacije. Ob delu je diplomiral še na ekonomski fakulteti, kjer je opravil tudi magistrirj.

V svojih pogledih na mesto in vlogo socialistične zveze danes je

JOŽE KUMER

zapisal, da mora SZDL delovati kot vseljudsko gibanje, kot nekakšen stalno zasedajoč parlament, seveda na jasnem programskem konceptu kot nekoč Osvobodilna fronta.

Posebno pozornost pa je posvetil reševanju gospodarske krize in recesije. Po njegovem je danes daleč najpomembnejše dojemanje realne gospodarske situacije in s tem zaznavanje možnosti celotne nadgradnje o delitvi novoust-

varjene vrednosti, na drugi strani pa zlasti takojšnje poenotenje glede izhoda iz vsesplošne recesije. Pomeni, da bi program gospodarske prenovitve in socialne varnosti delovnega človeka te občane moral dobiti v celotnem procesu reševanja prioriteto. Ne na papirju in na sestankih, pač pa dejansko. Iti mora sigurno za reformne procese v smeri nujno potrebne deregulacije gospodarstva in s tem sproščanje vseh ustvarjalnih potencialov ljudi. Danes pretirana institucionalizacija in normativizem ogrožata temelje našega sistema. In tu gre gotovo najprej za vpliv na sistem sam, za njegovo utrjevanje, razvijanje in spreminjanje v tisti smeri, ki ga bo človek mogel obvladovati in na podlagi demokratičnih pravil učinkovito delovati v njem. Zato vsi skupaj nujno rabimo: pravno urejeno družbo ter s tem večje spoštovanje predpisov in zaupanje ljudi. Če je prvo razmeroma lažje urediti, ker gre za poenostavitve, je drugo veliko težavnejša naloga, saj gre za premike tako po globini, kot širini. Sega vsekakor na področje vsesplošne učinkovitosti, zadovoljevanja potreb in interesov ljudi — tako ali drugače diferenciranih po svojih zahtevah — ter za negovanje spleta družbenih vrednot. Vrednote pa so danes zanemarjene, zato kriza ni samo gospodarskega karaktera, pač pa tudi etično moralnega. Človek sprejema namreč dosti stvari brez razmišljanja, zato se postavlja vprašanje sistema vrednot, ki naj bi ustrezale samoupravnemu, socialističnemu družbi. Važno je tudi, kako se te vrednote prenašajo na mladino in celotno družbo, prek katerih institucij, kako in s kakšnim učinkom ipd. Ves vodilni kader in javni delavci so tej presoji še posebej podvrženi, je še zapisal novi predsednik Medobčinskega sveta SZDL Celje Jože Kumer.

R. P.

Prenovljeni prostori mozirske pošte

Pred nekaj dnevi so se delavci mozirske pošte zopet preselili v svoje nekdanje prostore, seveda adaptirane in okusno opremljene. Za obnovo in adaptacijo prostorov, ki se je pričela pred letom dni, so se odločili, ker so želeli dvigniti nivo nudenja PTT storitev, istočasno dati svoj prispevek k razvoju turizma v mozirski občini in ne nazadnje izboljšati delovne pogoje desetčlanskemu kolektivu.

Investitor adaptacije je bil TOZD za PTT promet Titovo Velenje, gradbena dela pa je opravil Veograd PE Gradbenik Ljubno. V adaptacijo prostorov je bilo vloženih 15 starih milijard dinarjev in sicer so bila to sredstva PTT podjetja Celje in območne

samoupravne interesne skupnosti za PTT promet. Ob otvoritvi obnovljenih prostorov je direktor TOZD-a za PTT promet Titovo Velenje Milan Voga prisotne seznanil tudi z nadaljnjimi načrti za razširitev telefonskega omrežja v naši občini. Tako je sedaj v zaključni fazi izgradnja 300 kanalnega radijskega sistema Celje—Mozirje. V letošnjem letu načrtujejo še razširitev medkrajevnega dela avtomatske telefonske centralne Mozirje, v prvi polovici naslednjega leta pa še razširitev centralne v Mozirju iz 1000 na 1600 priključkov. Za tem bo možno vključevanje novih naročnikov iz krajevnih skupnosti Mozirje, Nazarje in Rečica.

R. P.

Mladina že pripravlja smučišča za bližajočo zimsko sezono.

Srečanje nekdanjih taboriščnikov in ukradenih otrok v Savinjskem gaju je bila prilika za obujanje spominov.

Srečanje taboriščnikov

V Mozirju so se srečali nekdanji taboriščniki iz nacističnih koncentracijskih taborišč in ukradeni otroci ali drugače najdeni otroci, ki so jih zaprtim ali umorjenim staršem odvzeli z namenom, da jih bodo vzgojili v prave naslednike tisočletnega rajha.

Pogovarjali smo se z enim od organizatorjev srečanja, Ristom Gajškom, ki nam je pojasnil, da gre za širše srečanje, torej ne le celjskega, pač pa tudi zasavskega predeja. Organizacijo sta prevzela Občinski odbor ZZB Mozirje in Koordinacijski odbor za interniranje celjskega območja. Vabljenih je bilo preko 800 ljudi, je pa razumljivo, da bo udeležba bolj skromna, je menil Gajšek, saj gre pretežno za starejše ljudi, ki so poleg tega še največkrat bolni. Takšna srečanja so kljub vsem nekdanjim trpinom vojnega časa zelo potrebna, saj so nekateri teh ljudi bodisi osamljeni, ali pa si tudi sicer želijo srečanja z ljudmi, ki so takrat delili enako usodo. Gajšek je menil, da bo po vsem kot kaže, vendarle udeležba večja,

kot je bilo prijavljeno ljudi, le okoli 150 namreč. Vsekakor so to prilike, ko nekdanji taboriščniki in ukradeni otroci v tovariškem vzdušju preživijo tisto malo časa, ko traja srečanje. Čeprav so spomini trpki in polni gorja, pa so vendarle trdna vez med ljudmi, ki so prestali to gorje. In končno je menil Risto Gajšek, je Mozirje za takšne prilike kot nalašč, Savinjski gaj nudi vsakomur nekaj svoje lepote.

Uvodoma je navzoče nagovoril Vlado Miklavc, predsednik občinskega odbora ZZB-NOV Mozirje in jim želel dobrodoščilo. Svečane besede pa je namenila zbranim Ivanka Milovanovič-Staša, predsednica komisije za interniranje pri RK ZZB-NOV. Za kulturni spored so poskrbeli učenci OŠ Mozirje. S pesmijo pa so navzoče pozdravile pevke z Rečice ob Savinji. Po končanem svečanem delu so se nekdanji taboriščniki in ukradeni otroci zadržali na tovariškem srečanju.

A. V.

Odpravljane posledice suše

Izvršni svet skupščine občine Mozirje je obravnaval škodo na kmetijskih posevkih, ki je nastala zaradi dvomesečne suše, ter sprejel ukrepe za njeno ublažitev. Ocenjena škoda znaša 2,6 milijard dinarjev, kar predstavlja 6% družbenega proizvoda občine.

Skupno z Zgornjesavinjsko kmetijsko zadrugo je sprejel ukrepe, ki naj preprečijo občutnejše zmanjševanje osnovne črede goved in prekomeren padec prireja mleka zaradi pomanjkanja krme za zimsko prehrano.

V ZKZ Mozirje so v ta namen preskrbeli okrog 300 ton dodatnih dušičnih gnojil za pozno poletno dognojevanje čredinskih pašnikov, s čimer so dosegli izdatnejšo, jesensko, pašo in prihranek potrebnega dokupa krmil za najmanj 200 ton.

Nižinskim živinorejcem so preko pospeševalne službe svetovali jesensko setev strniščnih krmnih doševkov, kjer je setveni kolobar to omogočal. Ocena povečanja krmne mase s temi doševki je 50 ton koruznih enot.

Po 15. avgustu so začeli dobavljati kooperantom regresirano koruzo po ceni 550 din/kg, pri čemer je bil vključen regres občinskega SIS-a v višini 50 din, manipulativni stroški zadruge pa zmanjšani od 6 do 3%. Do konca septembra je bilo dobavljenih 200 ton koruze, do 31. 10. pa jo bodo plasirali še najmanj 300 ton, za kar bo potrebno zagotoviti 15 mio din nepovratnih sredstev za regres, ker so razpoložljiva sredstva SIS-a za kmetijstvo pri dose-danjih 200 tonah že v celoti izčrpana.

Opravili so poslovno-komercialne obiske pri vseh pogodbe-

nih dobaviteljnih koruze in pesnih rezancev v Vojvodini, ki so zagotovili nemoteno dobavo naročenih količin po dogovorjeni dinamiki in vsakokratnih borznih cenah tako v jesenskem kot tudi spomladanskem roku.

Kontigent koruze in tapioke po republiškem razdelilniku še ni na razpolago, cena pa je manj ugodna od trenutno dosežene pri naših dobaviteljih.

Za spomladanske potrebe bodo morali že v decembru nabaviti vsaj 500 ton zalog koruze v vrednosti 350 mio din in pridobiti čim ugodnejše finančne vire kreditiranja za 2 — 3 mesece.

Izvršni svet Skupščine občine Mozirje pa namenja iz naslova davkov iz katastrskega dohodka od kmetijske dejavnosti 11 mio din, direktno ZKZ Mozirje za subvencioniranje krmil. Sredstva iz občinskega proračuna nadomeščajo odpis davka kmetijskim proizvajalcem in predstavljajo enakovreden, to je 30% delež letnega davka, kolikor znaša delež izpada pridelka v kmetijstvu občine.

Istočasno je SIS za preskrbo odobril ZKZ Mozirje brezobrestni kredit v znesku 10 mio din za dobo 1 leta, in pod enakimi pogoji 20 mio din iz sredstev občinskih blagovnih rezerv.

Vemo, da bodo posledice suše občutili kmetje tudi v začetku drugega leta, zato je že odločeno, da se kmetijskim proizvajalcem odpiše prispevek za Skupnost pokojninsko invalidskega zavarovanja, odmerjen v IV. akontaciji za leto 1988.

Marija Vrtačnik

Pozor pred visokimi kaznimi

V oktobru je začel veljati nov zakon o temeljnih varnosti v cestnem prometu. Zato je prav, da z nekaterimi novostmi seznanimo udeležence v cestnem prometu, saj bodo gotovo vplivale na obnašanje v prometu.

Med bistvene novosti sodijo prav gotovo znatno višje kazni za posamezne prekrške udeležencev v cestnem prometu. Tako bo treba za neprivzetost z varnostnim pasom na licu mesta plačati 10.000 dinarjev. Dolžnost privzovanja je predpisana tudi za potnike, če so v vozilu vgrajeni varnostni pasovi, ki bodo za neprivzetost ravno tako odgovarjali za prekršek. Za nepravilno parkiranje in ustavitve vozil bo treba na kraju prekrška odšteti 15.000 din. Pešce, ki bodo prečkali cestišče na nezaznamovanem prehodu, bo to stalo 10.000 din. Po novem bodo miličniki lahko na kraju prekrška izrekli kazni od 5.000 do 20.000 dinarjev, v težjih primerih pa bodo kršitelja predlagali v postopek sodniku za prekrške, ki bo lahko po novem izrekel tudi zaporno kazen do 60 dni. Za vožnjo pod vplivom alkohola, mamil ali za vožnjo v času odvzema voznškega dovoljenja ali brez ustreznega voznškega dovoljenja, je obvezna zaporna kazen 15—60 dni zapor, če je bil storilec v zadnjih dveh letih pravnomočno kaznovan zaradi istih prekrškov.

Med novosti sodi tudi obvezna uporaba varnostne čelade za voznike koles z motorji, in sicer pri vožnji v naselju in izven njega. Ta obveznost začne veljati šele 1. 7. 1989, vendar lastnikom koles z motorji priporočamo, da si varnostne čelade nabavijo čimprej, saj gre za njihovo varnost.

Ker parkirni prostori, zlasti pred urbaniimi stanovanjskimi objekti postajajo vse pogostejše odlagališča starih, neuporabnih in ne-registriranih vozil in drugih predmetov, ki ogrožajo promet, novi zakon takšno odlaganje prepoveduje in predpisuje sankcije za tiste, ki opuščajo dolžnost odstranitve takšnih vozil oz. predmetov.

Natančno je tudi določena odgovornost staršev za prepovedana ravnanja otrok oz. mladoletnikov, ki kršijo predpise o varnosti cestnega prometa. Tako bo za storjen prekršek z denarno kaznijo kaznovani starši, posvojitelji ali skrbniki, če bodo prekrški storjeni kot posledica dolžne skrbi za mladoletnika. V praksi so namreč precej pogosti pojavi voženj koles z motorji brez potrdila o znanju cestno-prometnih predpisov, čeprav starši vedo, da otroci oz. mladoletniki še niso opravili ustreznega izpita.

Poklicni vozniki in zasebni avtoprevozniki bodo morali svoje znanje o cestno-prometnih predpisih preverjati vsaka tri leta pri pristojnem republiškem organu, ki jim bo izdal potrdila in jih bodo morali vozniki imeti pri sebi skupaj z voznškim dovoljenjem. Za te voznike je v zakonu zapisana temeljna vsebina izobraževanja.

Od 1. oktobra je novi družbeni pravobranilec samoupravljanja občin Velenje in Mozirje tov. Edvard Centrih, rojen 11. maja 1933, doma iz Titovega Velenja. Edvard Centrih je diplomirani pravnik s pravosodnim izpitom, do sedaj pa je bil predsednik sodišča združenega dela v Celju. Tudi v naši občini je dobro znan, saj je že vrsto let predsednik občinske volilne komisije.

Družbeni pravobranilec bo na območju občine Mozirje uradoval praviloma vsak delovni četrtek v tednu. Pravno pomoč neposredno za delavce pa bo nudil vsak delovni četrtek od 13. do 15. ure v prostorih Skupščine občine v Mozirju.

Uradni dan za vse stranke oz. delavce pa je tudi sicer vsako delovno sredo v prostorih družbenega pravobranilca samoupravljanja v Titovem Velenju, Titov trg 2 (nad Delavsko univerzo) in to od 8. do 12. ter od 14. do 16. ure.

Da bi mogel družbeni pravobranilec samoupravljanja izvajati svoje pravice v postopku pred disciplinsko komisijo oz. pred sodiščem, ko ima izrecno pravico začeti postopek pred sodiščem združenega dela zoper vsako odločbo delavskega sveta oz. disciplinske komisije druge stopnje, je potrebno družbenemu pravobranilcu dostaviti vsako dokončno odločbo, s katero je delavcu bil izrečen ukrep prenehanja delovnega razmerja.

Iz zaprašenih kozolcev so paruči in kočije zopet našle med ljudi. In vedno več jih je videti na naših cestah. Marsikateri turist se rad popelje s tem prevoznim sredstvom.

Savinja in Turist naj bi se združila

Znova je oživila ideja o združitvi delovnih organizacij Savinja in Turist v trgovsko-gostinsko delovno organizacijo Savinja Mozirje.

Ideja ni nova, saj je bil v letu 1984 celo že izdelan elaborat o družbeno-ekonomski in samoupravni upravičenosti združitve obeh delovnih organizacij.

Osnovno vodilo, ki usmerja k razmišljanju o združitvi je spoznanje, da je integracija ekonomskega potrebna, ker se bo v prihodnje potrebno vse bolj prilagoditi razmeram trga in da bo iz dneva v dan bolj izražena potreba po racionalnejšem izkoriščanju vložnih sredstev.

Eden bistvenih ciljev je torej, da se s koncentracijo skupnih poslov doseže večja ekonomičnost in rentabilnost poslovanja, ki se bo v končni fazi izražala predvsem v doseganju socialne varnosti in dvigu življenjskega standarda vseh zaposlenih.

Predlagatelji integracije želijo doseči večje možnosti širitve in razvoja DO Savinja (pri tem je razvoj trgovine prostorsko omejen, razvoj turističnih zmogljivosti pa je še neizkoriščen) doseči boljše kadrovske strukture in

motivacijo delavcev, povečati sovlaganja drugih organizacij združenega dela v razvoj, zmanjšati trenutno razdrobljenost in izboljšati ponudbo ter razvijati gostinskoturistično ponudbo v tolikšni meri, da se bo približala turistično razvitim občinam.

Z angažiranjem vseh delavcev naj bi oblikovali enotni turistični integralni proizvod. Skozi prioritete, ki jih družba vse bolj daje področju turizma, bi bil mogoč hitrejši proces pridobivanja finančnih sredstev iz vseh razpoložljivih virov znotraj in izven sistema MERX.

Realno pa lahko pričakujemo tudi racionalnejšo izkoriščenost strokovnih kadrov.

V pobudi za integracijo, ki so jo pripravili v kolegijem poslovnem organu SOZD-a Merx iz Celja je že zapisano, da mora biti končni rezultat povezave tak, da bo zadovoljil obe strani — delavci Turista in Nazarij naj bi si zagotovili nadaljnjo socialno varnost, Savinja iz Mozirja pa bi pridobila novo kvaliteto v razvojnem smislu s širitvijo ponudbe na novo področje (gostinsko-turistična dejavnost).

R. P.

Izobraževanje ob delu

Med pomembne dejavnosti Delavske univerze v Nazarjah sodi tudi izobraževanje odraslih ali bolje, izobraževanje ob delu. Zavedajoč se vsesplošne potrebe po izobraženih delavcih v neposredni proizvodni, so z uspehom zaključili dveletno izobraževanje lesarskih tehnikov v domačem kraju.

Ob zaključku so pripravili v Nazarjah slovesno podelitev diplom novim tehnikom. Uvodoma je direktor DU Nazarje Janez Štiglic predstavil dejavnost in prizadevanje za dodatno izobraževanje odraslih. Opozoril je na potrebo po tesnem sodelovanju izobraževalnih ustanov z delovnimi organizacijami in pri tem poudaril izredno uspešno prizadevanje z Glinom in Smreko, delavci obeh DO so namreč med diplomanti. Nato je povzel besedo direktor Srednje lesarske šole v Škofji Loki Peter Žagar in predstavil delo tega šolskega središča tudi zunaj šolskih zidov. Vodja izobraževanja ob delu škofjeloške šole Feliks Ježek pa je orisal po-

tek izobraževanja navzočih novih diplomantov in pri tem opozoril mlade tehnike, da je njihovo mesto v sodobni proizvodnji, kjer se vse bolj potrebuje in uveljavlja znanje in volja do dela. Pri takšnem prizadevanju morajo vsi tvorno sodelovati in ponuditi svoje znanje okolju, ki jim je to šolanje tudi omogočilo.

Nato so ob navzočnosti številnih predstavnikov javnega življenja občine Mozirje razdelili diplome 28 novim lesarskim tehnikom, pretežno iz Glina. Zato je tudi član KPO Gorenje-Glin Stanislav Rosenstein lepo nagovoril navzoče in jim orisal prizadevanja Glina za dodatno izobraževanje svojih delavcev. Poudaril je pripravljenost DO, da tudi v naprej pomaga znanjavalnim do izobraževanja. Kolektiv se zaveda, da je v sedanjih težkih časih edino znanje, ki lahko pomaga iz zagat, pa tudi slediti je treba napredku v svetu, kamor si Glin prizadeva prodajati svoje izdelke, že sedaj z dosti uspeha.

A. V.

V teh dneh se Gorenje predstavlja na tradicionalni razstavi dosežkov in razvojnih hotenj v Rdeči dvorani v Titovem Velenju. V prejšnjem mesecu pa so se pridružili tudi razstavi mozirskega gospodarstva v hotelu Zelenkade v občini Čajetina.

Kako v prihodnost

17. in 18. oktobra je zasedala Problemska konferenca o nadaljnjem razvoju poslovnega sistema Gorenje KAKO V PRIHODNOST. V sprejeti poslovni filozofiji oziroma doktrini je opredeljena vizija Gorenja kot sodobne, transnacionalne samoupravne socialistične korporacije (združene podjetja), ki bo usposobljena v poprečju več kot polovico svoje proizvodnje plasirati na najzahtevnejše tuje trge. Na problemski konferenci so delegati

organizacij ZK in poslovnih delavci pregledali razvojno politiko in razvojno strategijo tega poslovnega sistema, tudi glede na razmere, ki bodo v Evropi po letu 1992.

V torek, 18. oktobra 1988 ob 10.00 uri pa so v Titovem Velenju (v Rdeči dvorani) odprli že tradicionalno razstavo dosežkov in razvojnih hotenj poslovnega sistema Gorenje, na kateri je tokrat v ospredju kakovost Gorenja.

Prednost predvsem kvaliteti

Lesna industrija GORENJE — GLIN NAZARJE si je za leto 1988 zastavila zelo obvezujoče planske cilje. To leto so proglasili za leto kvalitete v vseh pogledih. Tako v pogledu programsko-poslovnega prestrukturiranja, kot v pogledu doseganja višje stopnje kvalitete njihovih proizvodov. Izhodišča za boljše poslovanje v tem letu so povečanje proizvodnje za preko 12 odstotkov, od tega mora dati povečanje produktivnosti za 9 odstotkov večjo proizvodnjo, povečanje izvoza za 100 odstotkov, višjo stopnjo akumulacije in rast osebnih dohodkov, s katerimi se bodo uvrstili med najboljše organizacije združenega dela lesarske panoge.

V tem letu so v proizvodni program vključili njihove nove proizvode, s katerimi so se na trgu že uveljavili. Gre za razširitev vrtnega programa, s katerim so obogatili ponudbo iz masivnega lesa. Klasičnim stavbnomizarskim proizvodom fasadnih oken in vrat se je priključil program strešnih oken. Na področju proizvodov iz masivnega lesa je zanimiv program regalov. Bistveno je razširjen program pohištva VARIO 2000. Novi proizvodi so v celoti nastali iz prizadevanj za povečanje izvoza.

Rezultati ne bi nastali sami po sebi. V delovni organizaciji se vlagajo veliki napori v proizvodnji in v strokovnih službah za doseganje planiranih ciljev. Zagotoviti je bilo treba ustrezno kadrovske zasedbo in se okrepiti s kadri na nekaterih ključnih strokovnih področjih.

Delovna organizacija je v tem letu ves čas vključena v razreševanje sanacije delovne organizacije EKO iz Titovega Velenja. Z vključitvijo te delovne organizacije v SOZD Gorenje je bil v Gorenje-Glin prenešen program strešnih oken in stopnic EKO. GLIN je prevzel 104 delavce, od katerih je pglavitni del v obratu v Zgornji Polskavi pri Slovenski Bistrici, v katerem je bila v zelo kratkem času proizvodnja v celoti na novo organizirana.

Ko v tem času prehajajo v zadnje obdobje letošnjega leta, je možno videti premike, ki so doseženi v tem letu. Kljub težjim pogojem gospodarjenja so doseženi boljši rezultati gospodarjenja.

V tem času se bolj čutijo problemi nezadovoljive oskrbe s kvaliteten lesom in poslabšana likvidnost. Zaostreni pogoji gospodarjenja terjajo stalno iskanje notranjih rezerv v smeri učinkovitejšega obvladovanja celotnega poslovnega procesa. V tej smeri v delovni organizaciji razmišljajo o boljši samoupravni in poslovni organiziranosti. Pospešeno uvajajo računalniško podprt informacijski sistem.

Temelj vseh prizadevanj so delavci GORENJA — GLIN, ki so tudi v tem letu dokazali, da zmorejo dodatne napore in zahteve trga, tudi najbolj zahtevnega. Pri tem je še posebej razveseljivo, da mladi vidijo perspektivo v GLINU. To so nenazadnje dokazale letošnje prijave za štipendije, ko se je za lesarski poklic prijavilo več kandidatov, kot je bilo razpisanih štipendij.

V preteklih dneh so v Delavskem domu v Nazarjah podelili diplome 28 lesarskim tehnikom, ki so se izobraževali ob delu. Velika večina le-teh izhaja iz delovne organizacije Gorenje GLIN Nazarje, ki je še enkrat dokazala prizadevanje za dodatno izobraževanje svojih delavcev.

»Povečati produktivnost za 20%«

Letos minéva 15 let, odkar je Iskra Feriti iz Stegen odprla svojo poslovno enoto na Ljubnem. V teh letih je ta enota doživela lep razvoj, tako da je od začetnih 15 zaposlenih naraslo to število že na 163, kolikor je danes zaposlenih v obeh obratih na Ljubnem in v Solčavi. O proizvodnih programih in rezultatih dela smo se pogovarjali z vodjo poslovne enote Iskra Feriti Ljubno Rudijem Kokalom.

SN: Kaj trenutno obsega proizvodni program vaše delovne organizacije?

RUDI KOKAL: Glavnino našega proizvodnega programa obsegajo feritna jedra, ki jih imenujemo tudi magnetna keramika. Uporabljajo se v elektro in elektronski industriji. To je komplicirana procesna proizvodnja, ki zahteva visokostrokovno delovno silo, znanstveno zaledje in visoke naložbe v opremo. Nadalje izdelujemo termistorje in posistorje. To so temperaturno odvisni upori. Namenjeni so za regulacijo in zaščito v elektro napravah. Tretji veliki sklop naših izdelkov pa predstavljajo navite ali induktivne komponente na feritnih jedrih. To so sklopi elektronskih aparatov, razvitih za točno določenega kupca. Ta proizvodnja zahteva precej ročnega dela. Skratka, naše izdelke bi lahko razvrstili v dve skupini: na izdelke za široko porabo (elementi za televizorje) in na izdelke, ki se vgrajujejo v profesionalne aparature.

Posebej zanimiv je podatek, da v naši tovarni izdelamo eno tretjino celotne evropske proizvodnje korektorjev linearnosti, ki se vgrajujejo v televizorje.

Precej naših izdelkov gre v izvoz. Razvito sodelovanje imamo s firmo Ipsala iz Švedske in Salara iz Finske, izmed domačih proizvajalcev pa največ delamo za Gorenje, Iskro Pržan, El Niš, Crveno zlatavo in druge.

SN: Z novimi in modernimi proizvodnimi prostori, ki ste jih zgradili pred dvema leti, ste ustvarili dosti boljše delovne pogoje. Kako se to odraža na rezultatih dela in ali še razmišljate o novih posodobitvah?

RUDI KOKAL: Z novimi prostori so seveda prišli tudi boljši rezultati dela. To je nesporno. Seveda pa z doseženimi rezultati še zdaleč nismo zadovoljni. V novembru bomo bogatejši za dva nova moderna stroja in nekaj merilnih instrumentov. Ta tehnika prihaja iz Amerike. Pravkar uvajamo novo tehnologijo in sicer s strojem za vakuumsko zalivanje vrstičnih transformatorjev. Vse to so računalniško vodeni stroji.

Istočasno pa peljemo akcijo za dvig produktivnosti. Zadalji smo si kar visok cilj in sicer povečanje produktivnosti za 20%. To akcijo smo pričeli izvajati trenutno na podprogramu transformatorjev, temelji pa predvsem na boljši organizaciji dela in tehnologije in seveda na novi investiciji v moderne stroje.

SN: Kakšni so trenutno vaši osebni dohodki?

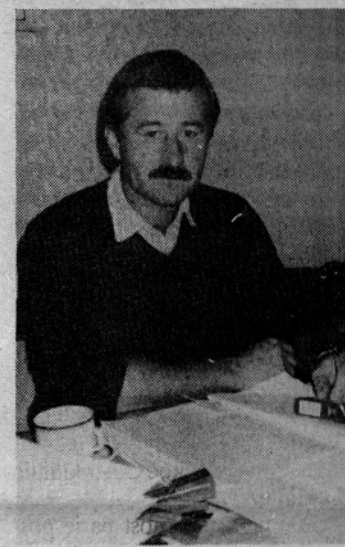
RUDI KOKAL: zadnjič smo osebne dohodke povečali avgusta in sicer za 18% in še 4% stimulacijo, tako da so povprečni osebni dohodki v mesecu avgustu znašali okoli 580.000 din. Zanimivo pri naši poslovni enoti je to, da v vseh letih njenega obstoja nikoli ni prišlo do ekonomskih težav ali drugih pomembnejših kriz, kar se pri nas pogosto pojavlja pri porajanju novih obratov.

SN: Kaj pa kadri?

RUDI KOKAL: To je poseben problem. Mi na primer že dalj časa iščemo tehnologa, pa ga ne najdemo. Zato sedaj štipendiramo dva dijaka v srednjih šolah, enega delavca pa za študij ob delu na IV. stopnji.

SN: Vaša delovna organizacija je ena izmed redkih, ki ima organiziran rekreativni odmor za delavce ob strojih. Spomladi je akcija začela zamirati. Jo boste obnovili?

RUDI KOKAL: 10-minutni rekreativni odmor s telovadbo je bil med delavkami dobro sprejet, posebej med starejšimi. Med poletjem ga nismo izvajali, sedaj v

RUDI KOKAL

jesenskem času pa bomo zopet pričeli z razgibavanjem. Večina delavk se je že prepričala o koristnosti takega početja, nekatere mlajše pa bomo še morali prepričati.

SN: Kje so vaši delavci letos preživljali dopust?

RUDI KOKAL: Letovanje imamo organizirano na nivoju TOZD-a in sicer na otoku Cresu in v Poreču. Med našimi delavci in delavkami je bilo dosti zanimanja in moram reči, da so naše želje na nivoju TOZD-a upoštevali in nismo bili zapostavljeni pri delitvi počitniških kapacitet.

SN: Kakšno pa je naše sodelovanje s krajevnimi skupnostmi?

RUDI KOKAL: Z obema krajevnima skupnostima, torej s KS Ljubno in KS Solčava dobro sodelujemo. V začetku leta odredimo sredstva za ene in druge, vendar to niso ne vem kako velike vsote, pač primerne velikosti naše delovne organizacije. Prav tako nismo sponzor nobenega društva, saj takega bremena ne bi zmogli.

RAJKO PINTAR

»Pogumni koraki« v drobnem gospodarstvu

Že v prejšnji številki Savinjskih novic smo pisali o uspešni predstavitvi mozirskih obrtnikov na mednarodnem obrtnem sejmu v Celju. Kot vemo, je sejem obiskal tudi predsednik jugoslovanske vlade Branko Mikulič, ki se je sestal tudi s predstavniki slovenskega političnega vodstva in gospodarstva, prisotni pa so bili tudi predstavniki drobnega gospodarstva iz naše občine. Branko Mikulič je vsem prisotnim malo za šalo malo pa tudi zares opisal dogodek, ki se mu je pripetil na obisku pri generalnem sekretarju madžarske KP Karolyju Grossu. Ko sta izmenjavala poglede in izkuš-

nje glede gospodarskih tokov v obeh državah, se je hotel naš predstavnik pohvaliti s pogumnimi koraki, s katerimi se Jugoslavija odpravlja zasebni iniciativni nasproti. »Od enega zaposlenega pri zasebniku smo prešli na tri, nato na pet, danes pa jih lahko dela že deset«, je z nemalo ponosa povedal Mikulič.

»A res?« mu je odgovoril njegov madžarski sogovornik, »pri nas pa sto in to v eni izmenici!«

Najbrž je tudi ta doživljaj vplival na to, da se danes Mikulič prišteva med tiste Jugoslovane, ki zagovarjajo več svobode v osebni delu.

Savinjske NOVICE

so objavile pred 10-imi leti

Nekoč je bila solčavska ovca znana daleč preko meja Slovenije. Prirejali so sejme v Solčavi in ob takih prilikah je bilo zelo živo. Ta okoliščina je bil najboljši vzrejni center, zato je razumljivo, da je bilo povpraševanje po ovcah iz Solčave veliko. No, to se zopet ponavlja. Zadruga je pripravila odkup teh živali za nadaljnjo vzrejo na Ljubnem, v Lučah in v Solčavi. Prodali bi najmanj 150 plemenskih ovac, če bi jih bilo!

Žal so pripeljali na prodajna mesta le kakih 40 živali, pa še od teh je bilo sposobnih za plemle le 24. Tako so se časi spremenili. Vzreja ovac je pri nas zelo nazadovala, dasiravno je v drugih republikah slika povsem drugačna. Namreč, samo v Bosni so število ovac potrojili. Pa tudi drugod je podobno. Treba bo torej upoštevati izredne vzrejne pogoje v naši občini in bolj smelo pristopiti k ovčereji. Pri teh odkupih je sodeloval znani odkupovalec ovac Gudnov Franc iz Tržiča. Ta je svoječasno pokupil vse, kar je bilo na razpolago. Med ljudmi našega predela je znan kot »Pubi«. Pravi, da je znal pripraviti iz ovčjega mesa takšno kulinarično posebnost, da je po svoji »ovčji brzoli« zaslovel. Ob vsakem odkupu je postregel s to jedjo. Kljub osemdesetim letom je tudi ob letošnjem odkupu sodeloval in skuhal svojo »specialiteto«. Pravi, da se mu je posrečila, kot pred leti!

Mokra vaja gasilskih enot je dobra priložnost, da gasilci pokažejo svojo izurjenost.

Protipožarna varnost je naloga vseh

Smo v mesecu, ki je namenjen predvsem temu, da se ne samo gasilci, ampak vsi — od naše družbe, gospodarskih organizacij do vsakega posameznika — vprašamo, kako uresničujemo naloge s področja požarnega varstva in družbene samozaščite, kaj smo na tem področju uresničili in dosegli in kaj moramo še storiti za varnejše delo in življenje. Zato je na- pačno mišljenje večine, da je mesec požarnega varstva samo stvar gasilcev oziroma gasilskih organizacij. Ta mesec je vzpodbudilnik za vse krajanje in občane, seveda pa tudi vse tiste, ki so organizirani v gasilskih organizacijah, da se zamislimo, kaj moramo še storiti, da bo naše življenje še varnejše pred požarno stihijo in drugimi naravnimi katastrofami.

Prav gotovo se moramo v tem mesecu vprašati, kako je z našo preventivo. Program gasilskih organizacij je usmerjen prav v to smer. V tem mesecu nam je mesto v šolah, v vrtcih, v hišnih svetih, med delavci in občani.

Analiza požarov in požarnih škod ter vzroki za nastanek požarov namreč potrjuje ugotovitev, da samostojno delovanje in obnašanje še ni prišlo v zavest delovnih ljudi in občanov. Vedno bolj se tudi potrjuje dejstvo, da sprememb v zavesti ljudi, kolektivov, oziroma celotne družbe ni mogoče doseči z eno samo manifestativno akcijo, marveč, da je možno to doseči le s permanentno večletno dejavnostjo, ki naj postopoma vpliva na oblikovanje človekove osebnosti, njegovih kulturnih navad in vrednot.

Dejstvo, da je človek krivec za 80% požarov, od nas zahteva, da stalno, še posebno pa v mesecu požarnega varstva, razmišljamo, kako in na kakšen način, poglobljeno in načrtno pristopimo in pristopamo k osveščanju in vzgoji našega občana, predvsem pa mladega rodu. Gasilska organizacija s svojim prek stotisoč članstvom v Sloveniji (v naši občini z 20% vsega prebivalstva) lahko ogromno prispeva k temu, vendar pa so razmere na področju varstva pred požarom takšne, da se mora krog

odgovornih in zainteresiranih za boljšo požarno varnost razširiti.

Zato se dejansko nihče ne sme odreči odgovornosti, tako družbene organizacije, OZD, krajevne skupnosti, sindikat, SZDL in drugi, ki imajo tudi obveznosti do požarnega varstva in požarnovarnostne kulture. Ne nazadnje se moramo tudi vsi zavedati, da je borba za boljšo požarno varnost pomemben delež pri razreševanju ekonomskih težav v okviru stabilizacijskih prizadevanj naše družbe.

Kljub težavam, ki nas spremljajo v tem obdobju zaradi gospodarske in družbenopolitične krize, naše gasilske organizacije niso in ne zapadajo v malodušje. Nasprotno! Težje ko so razmere v gospodarstvu in v naši družbi, bolj se čutijo odgovorne za to, da izboljšajo, poglobijo in razširijo svoje delovanje v zaščito tega kar imamo. In ni razloga, da ne bi bilo tako tudi v prihodnje.

Za mesec požarnega varstva je občinska gasilska zveza Mozirje kot tudi vsa gasilska društva sprejela program aktivnosti v mesecu oktobru z usmeritvijo in geslom »Preventiva, množičnost, znanje in napredek!« Program je bogat, obširen in zahteven. Prepričan pa sem, da ga bomo uspešno in dosledno uresničili.

Prepričan sem, da je za nami obdobje, ko smo morali dokazovati, da smo gasilci del naprednih socialističnih sil, da smo sestavni del SZDL kot vsestranske frontne organizacije, da naše geslo »V službi ljudstva — na pomoč!« ni le geslo, ampak realnost, ki potrjuje, da smo del slovenskega naroda, njegove zavesti, njegovega delovanja žitja in bitja.

Zato sta naš napredek in razvoj tesno povezana z nadaljnjo potjo in usodo slovenskega naroda. In kakor bomo kot celota premagovali številne težave in probleme, tako bomo tudi gasilci hodili po poteh, ki jih bo utiral naš razvoj in mi sami. Z optimizmom in prepričanjem v boljši jutrišnji dan naj bo prežet tudi mesec požarnega varstva.

Franc Trbovšek

Pripadniki enot teritorialne obrambe se odpravljajo svoji nalogi naproti.

Možne lokacije zopet burijo duhove

Možne lokacije za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov zopet burijo duhove. Pa ne samo v naši občini, ampak v celi celjski regiji, ki obsega osem občin, saj so vse najbolj ustrezne lokacije (po kabinetnih raziskavah in študijah) locirane ravno na to področje.

Prebivalstvo tega območja je pred enim letom zelo jasno odgovorilo, da ne bo nikoli dovolilo gradnje odlagališča jedrskih odpadkov. Tudi vsi ustrezni organi (pri nas skupščina občine Mozirje) so že sprejeli tovrstne sklepe.

Kot smo že uvodoma zapisali pa se iskanje najbolj primerne lokacije nadaljuje. Za zdaj po izjavah odgovornih smo še v kabinetnih in raziskovalnih institucijah. Od tu pa do raziskav na terenu pa seveda ni daleč. Zato so vse občine celjskega območja strnile svoje vrste in bodo sedaj skupno nastopali v akcijah proti gradnji jedrskega odlagališča. V zadnjih dneh septembra so delegacije vseh osmih občin odločno zavrnile vsakršno možnost planiranja lokacije odlagališča radioaktivnih odpadkov na območju občin celjske regije. Razlogov za to je veliko. Območje navedenih občin je že sedaj ekološko preobremenjeno. Ta preobremenjenost uvr-

šča mnoge kraje na tem območju med najbolj onesnažene v SR Sloveniji. To ima resne posledice na rastlinstvo (kmetijski pridelki, gozdovi), na zdravstveno stanje živali, opazne so že tudi hujše posledice na zdravstvenem stanju ljudi — obolenja dihal itd. Zato so delegacije znova postavile zahtevo, da se takšno stanje v nobenem primeru ne sme poslabševati, ampak je potrebno nemudoma pristopiti k permanentnemu saniranju stanja na področju ekologije in varovanja okolja.

Ta akcija mora biti stalna, vanjo pa se morajo vključiti tudi (pri nas se že aktivno vključuje Društvo za varstvo okolja Mozirje, ki je bilo ustanovljeno lani v Solčavi) vsa ekološka društva kakor tudi odbori, ki delujejo pri socialistični zvezi. Preko naših delegatov v republiški komisiji za varstvo okolja pa moramo biti stalno in kvalitetno informirani o vseh načrtih in raziskavah v tej smeri.

Nobene raziskave na terenu ne smejo potekati brez soglasja občinske skupščine. Zato še enkrat opozarjamo naše občane, da so budni in da o neznanih terenskih raziskavah obvestijo skupščino občine ali izvršni svet.

R. P.

Preizkus pripravljenosti

Po srednjeročnem načrtu dela in razvoja teritorialne obrambe je izvedel nadrejeni štab ZSP dne 23. in 24. septembra preizkus bojne pripravljenosti enot TO naše občine. Namen preizkusa je bil, da se ugotovi stopnja pripravljenosti po posameznih elementih mobilizacije. Pod to razumemo odzivnost pripadnikov, kakor tudi čas zbiranja enote do stopnje pripravljenosti za izvedbo bojne akcije oziroma naloge glede na namembnost enote. Nadalje so nadzirali oz. ocenjevali organizacijo iznosa orožja in druge vojaške opreme in hitrost obozvojitve pripadnikov teritorialne obrambe.

Člani Občinskega štaba smo bili mobilizirani in tudi zelo hitro zbrani že v zgodnjih večernih urah. Izdelati smo morali dobljeno taktično nalogo, nakar smo vodili mobilizacijo ostalih enot TO. Pozivni sistem pripadnikov TO je zelo hitro in uspešno izvedel oddelek za LO preko svojih kurirjev, prav tako se je velika večina pripadnikov dokaj hitro tudi zbrala na zbornih mestih. Bile pa so tudi izjeme, ki so iz opravičenih ali neopravičenih razlogov prišle v enote proti koncu izteka mobilizacijskega časa, kar seveda gre na škodo tistih, ki so se zavestno in odgovorno javili na kraj zbiranja v najkrajšem času po sprejemu vpoklica. Ugotovitev je pokazala, da se večina njih zaveda, da je trajanje mobilizacijske vaje odvisno od časa zbiranja pripadnikov TO. Ko je enota popolnoma, lahko dobi in tudi izvede bojno akcijo ali drugo aktivnost. Zavest in odgovornost pripadnikov pa se ne pričakuje samo pri mobilizacijski vaji, ampak bi bila go-

tovo še bolj potrebna v neki resnični situaciji, za katero se moramo vedno pripravljati, pa čeprav si vsi želimo, da do le-te ne bi nikoli prišlo.

V zgodnjih jutranjih urah so enote bile popolnoma, nakar so dobile nalogo, da izvedejo premike v rajone po nalogi in to pod taktično predpostavko za delovanje na začasno zasedenem ozemlju, kar je tudi najtežja oblika delovanja OS.

To nalogo so enote dobro opravile, seveda pa so bile prisotne tudi manjše nepravilnosti. Vse ugotovitve komisije nam bodo služile za nadaljnje delo, za še boljše pripravljenost in za odpravo pomankljivosti.

Na končni analizi pa je ocenjevalna komisija ugotovila, da se je bojna pripravljenost TO naše občine izboljšala glede vseh kriterijev, posebno pa glede zagotavljanja boljših pogojev čuvanja oziroma ohranjanja vse vojaške oporočitve in opreme. To je prvi in osnovni pogoj za dobro pripravljenost enot TO. To smo zagotovili s pridobitvijo novih prostorov za skladiščenje, ki so po velikosti iznosa, varovanja in ustreznosti glede na vlažnost mnogo boljši od prejšnjih. Za pridobitev tega pa gre zahvala vsej naši DPS, posebno pa DO GLIN in pa vsem posameznikom, ki so si prizadevali za pridobitev teh prostorov. Zavedati se moramo, da so bila vložena ogromna družbena sredstva za nakup vse opreme, katera mora biti vsak ternutek pripravljena in izpravana za uporabo, pa čeprav bi jo najboljše očuvali, če je ne bi bilo treba uporabljati.

OŠTO Mozirje

Gasilsko tekmovanje

Štab operative občinske gasilske zveze Mozirje je tudi letos razpisal in izvedel občinsko gasilsko tekmovanje za leto 1988, ki je potekalo v oktobru 1988 — mesecu požarne varnosti.

Na razpis tekmovanja so se prijavila vsa gasilska društva in prijavila svoje desetine, ki so se pomerile na samem tekmovanju. Nastopilo je:

- 25 pionirskih A in B desetini, od tega 5 ženskih desetini
- 10 mladinskih desetini, od tega 4 ženske desetine
- 18 članskih A desetini
- 5 članskih A ženskih desetini
- 3 članske B moške desetine in
- 2 desetini veteranov (starih nad 50 let).

Pionirsko tekmovanje je bilo v Kokarjah, mladinsko, člansko in za veterane pa v Nazarjah. V hudi konkurenci in borbi za doseg najboljših uspehov so ob zaključku tekmovanja bili doseženi naslednji rezultati:

- Pionirji A: prvo mesto GD Podrežje, drugo Gorica/D., tretje Grušovlje
- Pionirke A: prvo mesto GD Gorica/D., drugo Gor. grad, tretje Grušovlje
- Pionirji B: prvo mesto GD Gorica/D., drugo Mozirje, tretje Nazarje
- Pionirke B: prvo mesto GD Gorica/D., drugo Pobrežje, tretje Gor. grad
- Mladinci: prvo mesto GD Gorica/D., Nazarje, tretje Radmirje
- Mladinke: prvo mesto GD Gorica/D., drugo Pobrežje, tretje Radmirje
- Člani A: prvo mesto GD Gorica/D., drugo Nazarje I, tretje Radmirje
- Članice A: prvo mesto GD Gorica/D., Pobrežje, tretje Radmirje

— Člani B: prvo mesto GD Radmirje, drugo Ljubno/S., tretje Gor. grad

— Veterani: prvo mesto GD Mozirje, drugo Rečica/S., tretje Gor. grad

Priznati je treba, da so nekatera gasilska društva nastopala na tekmovanju z več desetiniami in kljub temu dosegla lepe uspehe, zato bo treba tem v bodoče nuditi več materialne in finančne pomoči. Nič manj pa niso bila prizadevna tudi ostala društva, kar se je pokazalo na samem tekmovanju. Dodati pa je treba tudi to, da je bilo vloženo ogromno truda in prostega časa za izvedbo tekmovanja in dosežene rezultate, zato gre vsa zahvala nastopajočim, njihovim mentorjem in vsem, ki so kakorkoli pomagali in sodelovali pri izvedbi tekmovanja. Enako tudi organizatorjema tekmovanja gasilskemu društvu Gorica ob Dreti in Nazarje.

Skupna ugotovitev pa je lahko edina, da imamo dobro izvežbane in usposobljene gasilce, na katere lahko računamo v slučaju potrebe ob primernih gasilski opremi in orodju.

Na tekmovanju je nastopilo prvič tudi 14 novih mladih gasilskih sodnikov, ki so jim bile pred začetkom tekmovanja slovesno podeljene sodniške značke in legitimacije. Svojo nalogo so dobro opravili in položili zrelostni izpit.

Tekmovanje pa je potekalo tudi bogatejše za eno pomembno pridobitev — tekmovalno zastavo občinske gasilske zveze Mozirje, ki je prvič zaplapolala v zgodovini gasilstva naše občine ob zvokih himne — internacionale in dala še večjo pobudo in elana našim gasilcem na tekmovanju.

Milan Kopitar

Otvoritev kabselske in satelitske televizije na Rečici je bila v šoli. Rečkiški otroci so bili zelo veseli podarjenega barvnega televizorja.

Nove pridobitve ob krajevnem prazniku

Z venčkom slovenskih narodnih pesmi, ki so jih zapela dekleta rečiškega pevskega zbora, priključili pa so se jim številni obiskovalci v Prosvetnem domu na Rečici, so krajanje Rečice lepo zaokrožili prireditve, ki so jih pripravili v počastitev krajevnega praznika.

Krajevna skupnost Rečica ob Savinji slavi svoj praznik 6. oktobra, kot spomin na dan pred 45-imi leti, ko so borci Šlandrove brigade napadli močno nemško postojanko, ki je bila nastanjena v župnišču.

Tudi ob letošnjem krajevnem prazniku je Rečica bogatejša za nekaj objektov, ki so skupnega pomena za vse krajanje. Najpomembnejši objekti, ki so bili zgrajeni v letošnjem letu so: obnovljena cesta Renek—Rečica, posodobitev rezervuarja za vodo, moderniziranje ceste in kanalizacije v Dolu, ureditev javne razsvetljave v zaselkih in na teniških igriščih, kakor tudi predaja kabselske televizije svojemu namenu.

Ob tem velja povedati, da so krajanje Rečice in rečiška društva podarili rečiški osnovni šoli barvni televizor, katerega so bili šolarji zelo veseli. Sicer pa se bo akcija za pridobivanje novih naročnikov kabselske televizije še nadaljevala, saj je očitno zanimanje med ljudmi veliko.

Krajanje Rečice čakajo v naslednjih mesecih pomembne odločitve. V mesecu novembru se bodo na ponovljenem referendumu znova odločali o uvedbi krajevnega samoprispevka. Gotovo je tudi v tej krajevni skupnosti že prevladalo prepričanje, da brez samoprispevka ne bo mogoče držati koraka z ostalimi krajevnimi skupnostmi v naši občini. Živimo namreč v času, ko se vsi vse bolj zavedamo, da nam ostane predvsem naslonitev na lastne sile in s tem tudi na lastna sredstva. Delovne organizacije so že tako preobremenjene, da jim ostaja le malo denarja za večje posege in pomoč pri investicijah v krajevnih skupnostih. Nihče od nas pa si gotovo ne želi, da v krajevnih skupnostih ne bi gradili nič novega — skratka, da bi ostali na

nivoju, ki smo ga dosegli pred leti.

Veliko število ljudi, ki so se zbrali na osrednji proslavi ob kra-

Od tradicionalnih slovesnosti, ki se pogosto odvijajo po naši širši in ožji domovini, je tudi 6. oktober, krajevni praznik na Rečici. Nanj smo se mnogi krajanje zavzelo in z veseljem pripravljali. Za nas pa je bil velik dogodek, ko so uradno razglasili in preko desetih televizijskih sprejemnikov oddajali različne programe, kar so omogočile satelitska in druge antene s kabselsko povezavo.

Najbolj radovedni in dovzetni za nove in moderne stvari smo prav mladi. Zato je prav, da nam je to omogočeno.

Živimo v lepem koščku Slovenije, v zgornji Savinjski dolini, na Rečici, a smo za marsikaj prikrajšani. Že dolgo smo sanjali in si želeli, da bi tudi na naši šoli imeli televizijski sprejemnik in gledali programe za šolarje in si s tem širili razgledanost in obzorje.

Ta neizmerna želja se nam je uresničila šele ob našem krajevnem prazniku. Prizadevali in človekoljubni ljudje na Rečici in v celotni krajevni skupnosti so si prizadevali in nam omogočili, da smo dobili televizijski sprejemnik. Darila smo bili nad vse veseli.

Vsem, ki ste pripomogli in si prizadevali, da ste nam podarili tako veliko in dragoceno darilo, ki si ga niti v sanjah ne bi mogli zamisliti, se vam iz vsega srca zahvaljujemo in obljubljam, da bomo stereo televizijski aparat z daljinskim usmerjanjem čuvali, ga pravilno in koristno uporabljali.

Iskrena hvala!

Učenci osnovne šole Rečica ob Savinji

jevnem prazniku, pa tudi ob otvoritvah posameznih novih pridobitev, ohrabljuje. Kakor tudi ohrabljuje enotnost cele dvorane, ko so ob koncu zapeli venček slovenskih narodnih pesmi.

R. P.

Pri Kulturnem domu v Mozirju raste nov prizidek. Novi prostori bodo namenjeni knjižničarski in galerijski dejavnosti. Zaradi premajhnih prostorov je že bila pod vprašaj postavljena matičnost knjižnice. Dve tretjini sredstev bo prispevala krajevna skupnost Mozirje iz sredstev samoprispevka, eno tretjino pa bosta zbrali Zveza kulturnih organizacij občine Mozirje in Prosvetno društvo Mozirje.

Predstavitev mozirskega gospodarstva v Čajetini

Zadnjih nekaj let smo pričali poizkusom, da bi vzpodbudili gospodarsko sodelovanje med po-bratenima občinama Mozirje in Čajetina v SR Srbiji. Nekaj tega sodelovanja je že vzpostavljene-ga, gotovo pa obstaja še dovolj možnosti za sodelovanje, ki bi obema stranema prineslo koristi.

Zadnji večji korak v tej smeri je bil storjen v sredini septembra, ko se je naše gospodarstvo predstavilo na razstavi, ki je bila postavljena na Zlatiboru. V pripravo razstave so se vključile vse naše delovne organizacije s svojim proizvodnim programom. Razstavo pa je še obogatilo Gorenje iz Titovega Velenja, ki je tudi predstavilo svoj bogat asortiman izdelkov.

Razstava v hotelu Zelenkade na Zlatiboru je bila odprta ob prazniku občine Čajetina, ogledalo pa si jo je lepo število domačih obiskovalcev.

Omeniti velja še, da so bili vsi razstavljeni proizvodi tudi prodani.

Delegacija naše občine se je udeležila tudi svečane seje skupščine občine Čajetina, ki je bila pripravljena v počastitev občinskega praznika. Občina Čajetina je v geografskem in demografskem pogledu precej podobna naši občini. Obsega 647 kvadratnih kilometrov površine (naša občina 508 kvadratnih kilometrov), na kateri živi nekaj več kot 17 tisoč prebivalcev.

Na gospodarskem področju imajo najbolj razvito turistično dejavnost, od katere bi se tudi mi lahko marsičesa naučili. Zlatibor je danes najbolj obiskano planinsko turistično središče v Jugoslaviji. Že v prvih osmih mesecih letošnjega leta so zabeležili preko 500.000 nočitev, do konca leta pa naj bi to število naraslo tja do 800.000, kar predstavlja 10 odstotno povečanje napram lanski letu. Hoteli v tem turističnem središču rastejo kot gobe po dežju, ob njih pa še spremljajoči objekti, ki obiskovalcem nudijo najraznovrstnejše možnosti za aktivno preživljanje oddiha.

Posebej pa velja omeniti majhen kraj Sirogojno, od koder prihajajo po celem svetu znani izdelki domačih pletilj. Kako čudoviti so njihovi izdelki, imamo priložnost videti tudi v blagovnici Savinje v Mozirju, katera jih tudi nudi na svojih policah. Pletilje iz Sirogojna so gotovo najbolj znan primer malega zasebnega gospodarstva v tem delu Jugoslavije. Impozantno je tudi število teh pletilj, saj jih je preko 2 tisoč. Njihovi izdelki se izvažajo v vse zahodne države v Evropi, pa tudi v ZDA, Kanado, Japonsko, Avstralijo... To se tudi vidi na vsakem koraku, saj je Sirogojno danes izredno lepo urejen in čist kraj, ki v marsičem spominja na naše Luče. Pa še z eno posebnostjo se lahko pohvalijo v tem kraju. Ob robu vasi so namreč zgradili etnografsko vas, ki je edinstvena te vrste v Jugoslaviji. V nečem morda malo spominja na naš Savinjski gaj, kjer imamo tudi nekaj originalnih etnografskih objektov, vendar so v Sirogojnu šli še dlje, etnografsko vas so zaokrožili s 36-imi objekti, ki simbolizirajo življenje v tem predelu pred stoletji. Vsi objekti so originalni in so jih v Sirogojno pripeljali iz različnih delov Srbije. S pozornim ogledom obiskovalec prav lahko dobi predstavo, v kakšnih razmerah je živel tukajšnje prebivalstvo stoletja nazaj. Turistična vodička, ki je v vsakem trenutku na razpolago, pove, da so posebej tuji obiskovalci navdušeni nad sliko, ki se jim ponudi. V eni od teh starih hiš pa so okusno uredili prodajalno, v kateri prodajajo izključno njihove pletenine.

Sicer pa je posebnost čajetinskega gospodarstva to, da je več kot polovica njihovega gospodarstva nastala z združevanjem sredstev z organizacijami združenega dela iz drugih sredin.

Seveda se njihove delovne organizacije srečujejo tudi z mnogimi težavami. Trenutno je v najtežjem položaju njihova lesno-predelovalna industrija in nekateri deli kmetijstva.

R. P.

Delček etnografske vasi v Sirogojnu.

Inovatorji predstavili nove rešitve

Letošnja razstava inovacij savinjsko-šaleškega gospodarstva v Domu kulture v Titovem Velenju, ki jo organizirata raziskovalni skupnosti in sindikalni organizaciji občin Velenje in Mozirje in Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice je že deveta zapovrstjo. Inovatorji iz naše občine se na omenjeni razstavi pojavljajo že tretje leto. Seveda je pomembnejši od samega števila razstav njihov kakovostni nivo. Organizatorja si prizadevata pridobiti k sodelovanju čim večje število delovnih organizacij, ki pa morajo same narediti kakovostni izbor inovacij, s katerimi bodo nastopile.

Prvotni namen teh aktivnosti je bil poizkušati vzpodbuditi interes vseh zaposlenih k inoviranju in ustvarjalnemu delu na svojih delovnih mestih, vzpodbuditi nekatere tekmovalni duh med delovnimi organizacijami in tudi posamezniki in nenazadnje je sodelovanje na takšni razstavi zanje tudi priznanje in neke vrste nagrada. Poleg tega nudijo te razstave tudi možnost medsebojne primerjave uspešnosti na tem področju — tako posameznikov kot delovnih organizacij. Žal kakšne argumentirane zunanje primerja-

ve z drugimi občinami v republiki ali izven nje, ki bi statistično pokazale razliko v uspešnosti, ne obstojajo.

Sicer pa to ni najpomembnejše. Pravi pokazatelj inovacijske aktivnosti neke delovne organizacije, občine ali cele regije se prej ali slej pokaže v njeni uspešnosti na tržišču. Tega se danes že dobro zavedajo v posameznih delovnih organizacijah, zato je pravzaprav razumljivo, da interes organizacij in posameznikov za sodelovanje na takšnih razstavah ni vedno tak, kot bi bilo pričakovati. Mogoče je to za organizatorje že znamenje, da bi morda razmišljali o kakšni drugačni obliki izbora in predstavitve inovacij. Gotovo je že presežen tisti prvotni namen razstave, ko naj bi pripomogla predvsem k popularizaciji inventivne dejavnosti in potrditvi, da se na tem področju premika na boljše. Verjetno bi morali vnesti v to razstavo več komercialnega duha. Organizacije združenega dela, drobno gospodarstvo in tudi posamezniki bi morali začutiti, da je to za njih nekakšna možnost za tržno uveljavljanje. S temi bi se interes za sodelovanje verjetno takoj povečal.

P. K.

V skrbi za sladkorne bolnike

Ponudba živil, ki so primerna za sladkorne bolnike je v naših razmerah še vedno preslaba. Res je tudi, da si trgovci, posebno je to vidno v samopostrežbi v Mozirju, prizadevajo z naročili primernih živil. Žal pa je ponudba izdelovalcev skromna in tako pač ni na policah kaj dosti izbire.

Po dolgem času imajo v samopostrežni spet breskov sok za sla-

dkorne bolnike, ki ga izdeluje Fructal iz Ajdovščine. Zanimivo, da je v nekaterih večjih potrošniških središčih na voljo že marsikaj, kar bi jedilnik bolnih za sladkorno boleznijo popestrilo. Ni torej razumljivo ravnanje oskrbovalcev (veletrogocev), da ne posvečajo enako pozornost tako velikim, kot malim krajem.

AV-

Vrniti surovine gospodarstvu

Minilo je eno leto, odkar se je Surovina, TOZD Radlje — PE Mozirje preselila v nove prostore v Podhodu, kjer sedaj v miru opravljajo svoje delo — Odkup surovin, ki jih naša industrija še kako potrebuje.

Za našo občino bi še do nedavna lahko rekli, da nismo imeli posebej razvite navade, da bi industriji vračali odpadne surovine. Stanje pa se v zadnjih nekaj letih popravlja. To dokazuje tudi mesečni odkup odpadnih surovin, ki poteka preko delovne organizacije Surovina.

Tako sedaj na mesec odkupijo okoli 20 ton papirja, 15 ton železa, 10 ton pločevine, 2 tona žlahtnih kovin (baker, medenina, aluminij, svinec), kakor tudi še nekatere druge surovine.

Največ tega materiala pripeljejo iz delovnih organizacij in zasebnih obratovnic, pri zbiranju papirja pa so seveda najbolj uspešni šolski otroci, kateri na ta način zbrani denar porabijo za svoje aktivnosti.

Posameznikov, ki bi pripeljali odpadni material, je nekoliko manj. Razlog je gotovo ta, da je zbirno mesto precej oddaljeno od večjih naselij. Prej ko je bil sedež Surovine v Mozirju, je bilo tega prometa nekoliko več.

Posebej pa je razveseljivo, da se povečuje število tistih, ki na zbirno mesto vozijo odpadne av-

tomobilске školjke, štedilnike in podobne stroje, ki so mnogi še do nedavna našli svoje poslednje počivališče v raznih grapah in jarkih. Očitno je vsaj nekaj le zalegla borba za čistejšo okolje in odpravo črnih odlagališč. Nekaj pa so gotovo prispevale visoke denarne kazni za tiste, ki na ta način odlagajo odsluženo pločevino. Strošek za prevoz odpadne pločevine na odpad je veliko nižji od kazni za tovrsten prekršek.

V Surovini pa se ne ukvarjajo samo z odkupom odpadnih surovin, ampak je pomemben del njihove dejavnosti tudi prodaja le-teh. Posebno graditelji hiš imajo na ta način možnost cenejše kupiti kakšen del gradbenega materiala. To kaže tudi povpraševanje po tovrstnem materialu. Po ugodnih cenah je možno kupiti najrazličnejše vrste pločevine, pocinkane in črne cevi različnih dimenzij, vodovodne cevi, kvadratne cevi za ograje in stopnice, kolesa in korita za samokolnice pa tudi različne sode za nafto in olje.

V teh težkih gospodarskih razmerah je vsak kilogram odpadnih surovin za našo industrijo še kako pomemben. Zato bi bilo prav, da bi še naprej razvijali zavest dobrega gospodarja, ki v vsakem kosčku odpadnega materiala vidi možnost varčevanja in s tem tudi večjega zaslužka.

R. P.

Čebelarstvo v Bočni

Bočna leži v podnožju Menine planine ob reki Dreti v Zgornji Savinjski dolini. Menina planina in drugi hribi, ki so gosto poraščeni z gozdovi, so za čebelarstvo v teh krajih zelo pomembni zaradi paše čebel. Tu je njihova glavna paša.

Včasih je vsaka kmetija imela čebelnjak — bečonak. Kmetom so bile čebele in s tem med dodaten vir zaslužka. Prednja stran čebelnjaka, ki se imenuje skončnica, je poslikana — pokrajine, cerkve, vasi, konji, ovce, zajci, sploh živali, moštrance itd. z zelo živimi barvami. Zdaj te skončnice zelo iščejo. Tudi vsak panj je imel včasih svojo sliko.

Zdaj je čebelarjev dosti manj. Vsem je čebelarjenje veselje, konjiček in tudi dodaten vir zaslužka. Nihče se ne ukvarja izključno s tem. Večinoma so vsi kmetje, dva čebelarja pa se s tem bavita poleg službe. Včasih so imeli 30 — 40 panjev, zdaj le 15 — 20, največ 34. Tradicija čebelarjenja je v Bočni dolga več kot sto let.

Vsi čebelarji so člani čebelar-ske družine v Gornjem gradu in v njej aktivno sodelujejo. Vsi so tudi naročeni na revijo Čebelar, ki jih sproti seznanja z novostmi in morebitnimi težavami, problemi in boleznimi.

Vsi čebelarji se spominjajo, da so začeli čebelariti s kranjiči. Nekateri se spominjajo še celo starih okroglih slamničnih panjev. Ti slamnični panji in kranjiči so bili pomembni za pridobivanje vosska, manj medu, ker se ni dal iztočiti. Jedel se je le iz satovja. Ti panji so se rabili največ za rojenje. To je v maju in juniju in tedaj ima čebelar največje veselje (ko grebe roje).

V času kranjičev (do tridesetih let) so hodili bogatejši kmetje in trgovci s Kranjske (širša okolica Ljubljane in Kranja) v naše kraje in kupovali panje, da so še nekaj časa skrbeli za čebele, potem pa so delali vosek. Ponavadi so potem te panje zažgali. Z njimi pa so tudi prekupevali.

Leta 1927 se je prešlo na AŽ panje (najprej so se imenovali dunajčani), ki so še zdaj. To so bi-

li v glavnem 9-saterji. Imajo dve nakladi — plodišče in medišče. Med njima je matična mrežica, ki preprečuje vstop matici v medišče in dovoljuje vstop le čebelam-delavkam. Matica ne sme priti v medišče, ker bi tam zalegla, s tem pa bi bilo točenje medu zelo otežkočeno. Satki so namenjeni za oplojevanje oz. za razmnoževanje novih družin in za zalogo medu in cvetličnega prahu. Na panju AŽ so prešli zaradi kontrole v življenju, razvoju panja — lahko se kontrolira matica, lahko se preprečuje rojenje, s tem pa je boljše pridobivanje medu.

Medenje je bilo včasih precej bolj bogato, ker je bilo več medenja na travniških rožah. Kmetje so kosili kasneje in je bilo več cvetličnega medu. Prvo medenje so borovnice in resje, potem sadno drevje, poljščine, vsaka tri leta pa je bilo gozdno medenje na smreki ali jelki, kjer pa so mešani gozdovi, pa tudi na hrastu, lipi itd. Približno na 15 let pa čebele medijo vse grme in drevesa. Tako so letine bogate na 5—6 let. Spomladi medijo zdaj predvsem na regratu. Čez leto je cvetlično in gozdno medenje, včasih pa so sejali še rdečo deteljo, ki je bogato medila. Zdaj je sploh ni več. V jeseni je bilo včasih zelo važno medenje na ajdi. To je najboljši med za prezimovanje čebel. Gozdni med ni tako dober. Z ajdovim cvetličnim prahom so si najbolj opomogle mlade čebele. Toliko so se »pomladile«, da so prezimile. Ajdov med je boljši za prezimovanje, ker je lahek, sladek, lahko prebavljiv, gozdni pa je bolj trd.

Poskusno so dvakrat peljali čebele na pašo v Liko. Prvič je bilo ravno za stroške, drugič pa še to ne. S prevažanjem so nehali tudi zaradi tega, ker so se bali bolezni, ki se hitro širi.

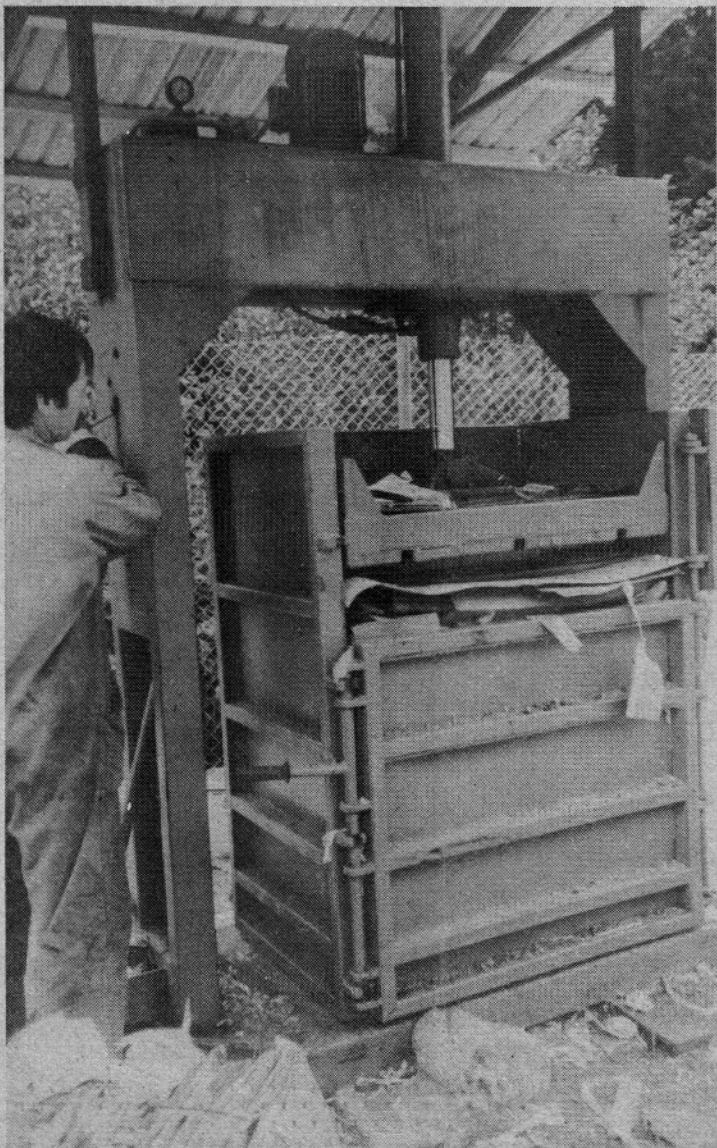
Enkrat so poskusili s pašo na Menini planini na višini 1500 m, a je premalo toplote in ni bilo uspeha.

J. M.-Š.

Slovenija
Moja dežela

Gasilski veterani jemljejo gasilske vaje zelo resno.

Stiskalnica za odpadni papir.

Ljubljanska banka

Temeljna banka.
Velenje

Spoštovani obrtniki!

Ste v stiski s časom?

Bi radi vse svoje zadeve v banki uredili na enem samem mestu in ob ustrezni strokovni pomoči?

Da, vse to so bili problemi, s katerimi ste se srečevali vse do današnjega dne. Zakaj do današnjega dne? Kako torej v bodoče?

Ljubljanska banka Temeljna banka Velenje je prisluhnila vsem tem vašim željam in potrebam, zato ob prazniku občine Mozirje odpira posebno bančno okence za obrtnike.

V prvi fazi bodo obrtniki na tem okencu lahko uredili:

- vsa izplačila in vplačila na podlagi dinarskih hranilnih vlog, tekočih računov in žiro računov,
- vezavo dinarskih sredstev,
- poravnavo svojih finančnih obveznosti do uporabnikov družbenih sredstev in
- dobili vse informacije v zvezi s kreditiranjem gospodarske in kmetijske dejavnosti občanov.

To je le trenutna ponudba, ki vam jo Ljubljanska banka Temeljna banka Velenje nudi na tem posebnem okencu. V kratkem bo banka opremila to okence še s samopostrežnim informacijskim terminalom, preko katerega lahko varčevalec sam s posebno kartico odčita stanje na svojem računu. V nadaljevanju pa banka želi ponudbo na tem okencu še izpopolniti in razširiti zlasti na področju kreditiranja. Ze sedaj bo obrtnikom na tem okencu dostopna strokovna literatura kot so: Gospodarski vestnik, Obrtnik, ipd.

V bodoče pa banka načrtuje delovanje tega okenca v smislu svetovalno-informacijskega. Tako bi nudili obrtniku vse informacije o tem, kaj združeno delo potrebuje, izdelovali bi elaborate o ekonomski upravičenosti naložb, ipd.

Pred vami je torej le nekaj načrtov, ki jih ponuja Ljubljanska banka Temeljna banka Velenje za izboljšanje poslovanja z obrtniki.

Če pa imate morda tudi vi kakšen predlog oziroma željo, bomo v naši banki prav veseli, če nam jo boste posredovali oziroma zaupali, mi pa se bomo potrudili, da jo bomo v obojestransko zadovoljstvo tudi realizirali.

Razlogov za obisk je torej več kot dovolj, zato ne odlašajte z obiskom.

Pričakujemo vas vsak dan, razen sobote, v času od 8. — 13. ure, vse dodatne informacije pa lahko dobite tudi na telefonski številki 831-972.

**VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM,
POSLOVNIM SODELAVCEM
IN VARČEVALCEM
ČESTITAMO
ZA 31. OKTOBER
— SVETOVNI DAN VARČEVANJA**

Obvestilo

Delovna organizacija Komunala Mozirje omogoča in organizira izvedbo pogrebnih storitev. Od pogrebnih storitev se nudi naslednje:

prevoz pokojnika, upepeljitev in prevoz žare, polaganje pokojnika v krsto, pobiranje ponesrečencev, kompletiranje in oprema krste, postavitve mrtvaškega odra in črnine, ureditev dokumentacije in podobno.

Vse informacije in naročila ob delovnih dnevih so možna na telefonski številki 831-086, v popoldanskem, nočnem času in dela prostih dnevih pa je možno storitve naročiti na telefonski številki 721-667 in 721-395.

Istočasno vas obveščamo, da imamo na zalogi tudi krste po izbiri in žarne obode ter žare.

DO KOMUNALA MOZIRJE

Urarstvo

MARTIN AUBREHT, Mozirje 8

obvešča cenjene stranke, da opravlja tudi popravila vseh vrst očal!

Se priporoča!

V nesreči, ki se nam je pripetila 19. 6. 1988 smo spoznali, da na tem svetu še živijo ljudje, ki ti pomagajo v nesreči in pregovor, da v nesreči spoznaš prijatelja je to tudi dokazal.

S pomočjo vseh gasilcev, ki so nam pomagali pri gašenju, posebno pa še gasilsko društvo Gorica ob Dreti, ki so nam pomagali pri delu in z zbiranjem denarne pomoči, GG Gornji grad, GLIN Nazarje, Krajevne skupnosti Nazarje, občine Mozirje, ZKZ Mozirje, vseh vaščanov in sovaščanov iz Potoka, Lačje vasi, Pustega polja, Kokarij in Črete je naše gospodarsko poslopje v 14. dneh dobilo obliko, ki pa bi jo sami nikoli ne mogli dovršiti.

Za to neizmerno pomoč iskrena hvala vsem!

DRUŽINA MOLIČNIK

MERCATOR ZKZ MOZIRJE Blagovnica Ljubno

POROČILO

o rezultatih nagradnega žrebanja po akcijski prodaji od 10. 9. 1988 do 10. 10. 1988 v Blagovnici Ljubno, ki je bilo 12. oktobra 1988 ob 14. uri v prostorih blagovnice.

Dobitniki nagrad:

1. pralni stroj — Kladnik Franca, Ljubno 169
2. moško kolo — Žagar Peter, Podvolovjek 34
3. sesalec za prah — Skutnik Pavel, Bevče 9, Velenje
4. pisalni stroj — Tadič Zdravko, Ljubno 206
5. omarica za čevlje — Juvan Magdalena, Loke 31, Mozirje
6. rezalni strojek — Zupančič Jože, Radmirje 72
7. komplet ključev UNIOR — Matek Bojan, Nizka 16
8. likalnik — Kladnik Milena, Radmirje 66
9. avtozvočnik — Visočnik Franc, Luče, Raduha 25
10. mixer — Grlic Rudolf, Zalec, Bratov Letonja 4
11. kavni mlinček — Remšak Franc, Sp. Pobrežje 18
12. orodje UNIOR — Napotnik Anton, Ljubno, 156 a
13. strojek za varjenje folij — Skok Jožefa, Varpolje 39
14. leste — Detmar Milko — Primož 65, Ljubno
15. tranzistorjski sprejemnik — Hren Vladimira, Doblešina 9
16. likalnik — Jelač Stefanija, Varpolje 13
17. kavni mlinček — Mežševič Dragica, Ljubno 28
18. kuhinjska tehnika — France Brigita, Mozirje 276
19. kasetna za orodje — Remšak Jože, Lenart pri Gornjem gradu
20. sušilnik za lase — Stenšak Alojzija, Ljubija 120

Pravna pomoč

Občinski svet Zveze sindikatov Mozirje si je na svoji seji v mesecu marcu 1988 med ostalim zadal tudi nalogo, da v okviru Občinskega sveta ponovno aktivira pravno pomoč za člane sindikata, ki je v preteklosti že delovala ter bila prekinjena zaradi nekaterih kadrovskih težav.

Predsedstvo OS ZSS Mozirje je na svoji zadnji seji dne 27. 9. 1988 sprejelo sklep, da se z mesecem novembrom 1988 pravna pomoč ponovno aktivira.

Nudjenje pravne pomoči bo vsebinsko predvsem v naslednjem:

- dajanje ustnih pravnih nasvetov,
- sestavljanje vlog in listin s

področja delovnih razmerij (zahtevki za varstvo pravic)

— problematika s področja stanovanjskih razmerij ter

— socialnega zavarovanja in odškodninskih zahtev v zvezi z delovnimi nezgodami.

Pravna pomoč je namenjena vsem delavcem občine Mozirje, vključujoč delavce poslovnih enot in dislociranih obratov, ki imajo sedež v drugih občinah kakor tudi delavcem, zaposlenim pri obrtnikih.

Pravno pomoč bo nudila tovarišica Silvestra Pikel, odvetnica iz Mozirja in sicer v odvetniški pisarni v Mozirju št. 64 oziroma v stavbi kulturnega doma vsako sredo od 16. — 17. ure.

OSZSS Mozirje

Krajevna organizacija Zveze borcev NOV Mozirje vabi na komemoracijsko svečanost ob Dnevu mrtvih pri spomeniku NOB pred zgradbo skupščine občine Mozirje v ponedeljek, 31. oktobra 1988 ob 16.00 uri. Prosimo krajan Mozirja in okolice in zlasti še vse svojce žrtv, katerih imena so vklesana na tem spomeniku, da se svečanosti udeležijo.

Odbor

Prodajam

čistokrvne pse — nemške ovčarje

Stradovnik Ivan, Bočna 31-a

tel. 831-700 v dopoldanskem času

O načrtih za železnico

Starejši prebivalci naše doline se bodo ob tem članku spomnili mnogih razprav in ugibanj, ki jih je povzročilo v začetku tega stoletja načrtovanje železniške proge od Šmartnega ob Paki preko Mozirja in Gornjega grada pa vse do Kamnika. Predvidena je bila tudi stranska proga Radmirje — Ljubno — Prevalje.

To niso bile nikakršne prazne govorice, saj je bil, kot sledi iz nadaljevanja, izdelan podroben načrt za normalnotirno železniško progo. Projekt preko ozemlja naše občine je bil dne 23. 11. 1907 v reviziji na najvišjem nivoju, del proge od Kamnika do Zg. Tušina pa istega leta trasiran in novembra meseca izvršena tudi že revizijska trasa in postaji.

Kot se vidi iz utemeljive celotnega projekta, je bila izgradnja predmetne proge aktualna tudi po prvi svetovni vojni, torej tudi v stari Jugoslaviji. Mlajša generacija naših občanov ni o vsem tem najbrž še nikoli ničesar čula.

Ne glede na to, da do realizacije projekta ni prišlo, bodo podatki, ki jih zajema utemeljitev, za vsakogar zelo zanimivi, saj vsebujejo izbran prikaz gospodarskega stanja, naravnih bogastev in turističnih možnosti v obdobju po prvi svetovni vojni. Koliko naših občanov je že čulo, »da v okolici Nazarji ogromni skladi boksita, v Poljanah velike zaloge premoga z okoli 7000 kalorijami, pri Novi Stifji pa čakajo na eksploatacijo velike zaloge boksita, premoga in kremenca«.

V zgodovinskem arhivu Ljubljane je obširen dokument z naslovom:

ŽELEZNIŠKI PROJEKT
Šmartno ob Paki — Gornji grad — Tuhijska dolina — Kamnik — Kranj s stransko progo Radmirje — Ljubno — Prevalje.

SPOMENICA
združenih železniških odborov v Kranju, Kamniku, Gornjem gradu in Mežici.

Poseđujem fotokopije tistih delov originalne »Spomenice«, ki se nanašajo na našo dolino, to je, da bivši srez Gornji grad, od Kamnika pa del, ki je z našim povezan.

V naslednjem podajam **dobesedni** prepis navedenih delov kot sledi:

c) **Srez Gornji grad**
Splošni podatki
Skupna površina sreza Gornji grad znaša 52.711 ha, od katere odpade na gozdove 25.566 ha.

Srez šteje 16.504 prebivalcev v enajstih občinah. V območju projektirane železniške proge leže vse občine in sicer: Šmartno ob Paki s 1815, Mozirje trg z 825, Mozirje okolica s 1862, Kokarje s 1323, Rečica ob Savinji z 2299, Ljubno z 2426, Luče s 1585, Solčava s 667, Bočna z 2439, Gornji grad s 674 in Nova Stifja z 825 prebivalci, to je skupno 16.504 prebivalcev.

I. Topografski popis železniške proge
Železnica se boče iz Šmartnega na Paki zavila skozi Gorenje v Preseko in Ljubijo, kjer je tovarna za barve, last družbe A. Goričar in drug, ki ima letno izvoza 50 — 60 vagonov barv in uvoza 40 — 50 vagonov barvnih surovin.

Pri bližnjem trgu Mozirje je več žag in valjni mlin, ki zmelje letno okoli 160 vagonov žita. V Ljubijem jarku je ležišče antimonu, pri Sv. Urbanu pa žveplenega kršca.

Trg Mozirje je že davno priznana letovišče, ima primerne hotele, večjo kopalnico ob Savinji, električno razsvetljavo in je

MLADI DOPISNIKI

Rdeči polži zopet na pohodu

Mozirje je zelo lep kraj, vendar pa ima tudi nekaj pomanjkljivosti, ki me zelo motijo. Na poti v šolo me najprej pozdravi lesen most čez Savinjo, ki bi bil že zares potreben temeljitega popravila, pod njim pa v vseh letnih časih »cvetoče« grmovje. Od mosta vodi ozka cesta, na kateri se pešec skoraj ne more umakniti poletni invaziji avtobusov, ki pripeljejo turiste na ogled Savinjskega gaja.

Velika nadloga za naše krajanje pa so tudi polži. Poleti, še posebno kadar je deževno vreme, je po vseh vrtovih in manj prometnih cestah polno osutdnih, rdečih polžev, ki nam naredijo kar precej škode.

Pravijo, da se je ta rdeča golazen najprej pojavila pod mozirskim pokopališčem. Seveda to ni bila nikakršna zarota mrličev, ampak je bila pod pokopališčem le shranjena zemlja, v kateri so se zaredili polži, ki nam zdaj povzročajo tolikšne preglavice. Prav zavidam starim Višnjanom: ti so svojega polža lahko preklenili, nam pa to nikakor ne uspe. Polži se še naprej sladkajo z našo zelenjavo in skoraj nemoteno odhajajo na svoja poletna romanja v okoliške kraje. Škoda, da ti polži niso užiti, saj bi jih potem la-

sko prodali na tuji trg in s tem ubili dve muhi na en mah: dobili bi dragocene devize in se še polžev znebili. Sicer pa, kdo pravi, da naši polži niso užiti? Predlagam našim znanstvenikom, da to raziščejo. Morda pa se nam od naših polžev le obetajo mastni denarci.

Ker pa je zelo malo verjetnosti, da bi te male slinaste živalce komu teknilo, bi bilo dobro, če bi se s skupnimi močmi nekako drugače odkrivali te rdeče nadloge.

Posamezniki se sicer trudijo in vsako jutro navsezgodaj pregledajo vsak kvadratni decimeter svojega vrta ter polovijo nadležne nočne obiskovalce. Tudi naša soseda vsako jutro in pozno zvečer teka okoli hiše in soli uboge polže. Ampak vse to nima nobenega uspeha. Polži se pač hitro preselijo tja, kjer jih nihče ne preganja. Sedaj jih je že polno Mozirje in menda so se pojavili tudi že na Rečici.

Najbrž bo res treba izvesti širšo, načrtno akcijo. Upam pa, da si le ne bo kdo izmislil in rekel: »Prepustimo to zadevo šoli. Mladina ima urne in pridne roke, pa naj ona obračuna s polži.«!!!

ANDREJA VERBUČ

OŠ Mozirje

Pogovor s Štefko Petek

Na Rečici živi žena, ki se ukvarja s pisanjem. V Savinjskih novicah in Kmečkem glasu lahko pogosto preberemo kakšno njeno pesem. Napisala je že celo knjigo Skrivne vezi, v kateri prikazuje zanimivo ljubezensko zgodbo iz kmečkega življenja. S to zanimivo sosodo sem se takole pogovarjala:

Kdaj ste se začeli ukvarjati s pisanjem?

Pisati sem začela že v osnovni šoli. Pisala sem pesmice, za katere ni nihče vedel. Imela sem jih veliko, vendar to je bila moja skrivnost. Dokler sem imela te pesmice zase, je bilo najlepše. Čez nekaj časa sem jih prinesla na dan. Potem sem jih tudi sama recitala na proslavah. Ena takšnih proslav je bila v Gregorčičev spomin.

Koliko del ste že napisali?

Napisala sem že veliko pesmi in še nekaj črtic. Objavljam jih v Kmečkem glasu, objavila sem jih že čez 400, nekaj tudi v Novicah. V mlajših letih sem s pomočjo enega od prijateljev poslala nekaj pesmi tudi v Ameriko.

Koliko vaših knjig je že natisnjenih?

Do sedaj je natisnjena šele ena knjiga za naslovom »Skrivne vezi«.

Ali ste si osebe, ki ste jih opisali v knjigi, izmislili?

Osebe sem si izmislila, dogodki pa so resnični.

Kdo vam je pomagal, da so vam natisnili knjigo?

Pomagal mi ni nihče. Najprej sem knjigo napisala, potem pa sem jo pokazala nekemu uredniku. Svetoval mi je, naj knjigo še razširim, kar mi je rekel, sem tudi storila. Opisala sem še nekaj dogodkov, potem pa sem knjigo poslala na uredništvo. Čez nekaj časa so je natisnili.

Kako ste izdelali šolo, ali po osnovni šoli študirali?

Osnovno šolo sem izdelala kar dobro. Po končani osnovni šoli sem odšla na ekonomsko. Končala sem prvi letnik. Takrat se je začela druga svetovna vojna, zato šolanja nisem končala.

Kako ste preživeli narodnoosvobodilno vojno?

Med vojno sem veliko pisala. Pisala predvsem pesmi in svoj dnevnik. Pesmi sem izdajala v partizanskem listu z naslovom GRANC SKOK. Sestro pa sva bili tudi v partizanih.

Ali boste s pisanjem še nadaljevali?

S pisanjem še mislim nadaljevati. Vendar od takrat, ko mi je umrl mož, nimam več toliko časa. Za vsa hišna opravila moram skrbeti sama.

Imam že napisan osnutek za drugo knjigo. Če bo posreči, bi jo izdala še letos. Če pa bom zdrava, bom mogoče napisala še katero.

NATAŠA ZDOLŠEK

OŠ MOZIRJE

(1. del)

izhodišče turistov in smučarjev za poset Mozirski koči na Golteh ter romarjev k Sv. Križu. Od Mozirja se pride — oddaljenost 2 km — do romarske ceste Nazarje s franciškanskim samostanom, pod katerim stoji »Marijograd« in velika žaga na turbino s tremi polnimi jarmenovkami, last ljubljanske škofije. Izvoz od te žage znaša letno 300 vagonov.

V bližini je parna žaga Gospodarske zveze iz Ljubljane, kjer se preparira bukov les približno za 150 vagonov na leto. Pri Nazarjih je izliv reke Drete v Savinjo in okrajna cesta po Zadrecki dolini posreduje ves tovarni promet od Šmartnega nizdol. V okolici Nazarji so ogromni skladi boksita.

Kmalu iz Vrbovca se pride v Spodnjo Rečico, kjer je velika tovarna za usnje z vodno silo in električnim pogonom, last Franca Kolenc, ki proizvajata letno 300 govejskih, 500 teletnih in 100 drugih kož živine od kmetov ter uvaža letno 10 vagonov surovih kož in ekstraktov, izvaža pa 12 vagonov usnja.

V bližini je trg Rečica, kjer se nahaja nekaj opekarn in tovarna za usnje na bencin-motor, lastnik Marko Banko, ki izvaža letno 15 vagonov raznega usnja, uvaža pa 10 vagonov kož in 10 vagonov premoga.

V bližini Poljanah čakajo velike zaloge premoga z okoli 7000 kalorijami na eksploatacijo.

Po Savinjski dolini navzgor se vrste razne vasi, izmed katerih omenimo samo Okonino radi toplega vrelca, ki bi se lahko izkoristil za kopalnice. V Radmirju se odcepi okrajna cesta na zahod, ki pripelje po 2 km v trg Ljubno, od koder je prehod čez Hlipovec v koroško Črno s turističnimi izleti na Travniki in Komen. Iz Ljubnega se dospe po okrajni cesti — oddaljenost 10

km, v gorsko vas Luče, ki je izhodišče za gorske ture na Raduho in Ojstrico, pod katero stoji koč na Korošici. Dalje vodi romantična okrajna cesta mimo slovite Igle in presihajočega studenca do Knezove gostilne, kjer je vhod v krasen Romanov kot z izredno zanimivo gorsko stezo do Kocbevove koč pod Ojstrico. Od Kneza vodi okrajna cesta v vas Solčava, ki je izhodišče v svetovno znano Logarsko dolino, kjer se nahajata turistijski postojanki Piskernikovo zavetišče in Tillerjeva koč. Po Logarski dolini se pride v poldrugi uri do divnega slapa Savinje in še v eni uri na idilno gorsko planoto Okrešelj s Frischaufovimi domom. Od tod so prehodi: 1. na Savinjsko Sedlo (2 uri), od koder hodijo turisti ali v Češko koč in Jezerko ali v kopalnice Belo na Koroškem, 2. skozi Turski Žleb na Skuto (4 ure); 3. na Kamniško Sedlo, kjer stoji Kamniška koč in navzdol v Kamniško Bistrico.

Vrtno se v Radmirje, kjer stoji na griču romarska cerkev Sv. Frančiška-Saverija z znamenito bogato zakladnico. Od tod se pride v eni uri v trg Gornji grad, kjer je sedež sreza in vseh državnih srezkih uradov, velik grad Ljubljanskih škofov in krasna stolna cerkev z znamenitim oltarnimi slikami Kremser Schmidta ter raznimi grobnimi spomeniki škofov in Kacijanarja.

V trgu je velika parna žaga za razne izdelke, last Franca Podbrežnika, in električna razsvetljava. Od žage se odvzvo letno okoli 150 vagonov raznih izdelkov.

Od Gornjega grada se dospe — oddaljenost 6 km — k stari romarski cerkvi Nova Stifja. V bližini čakajo veličanske zaloge boksita, premoga in kremen na eksploatacijo.

VILI PLATOVŠEK

Pevke dekliškega pevskega zbora z Rečice s svojim nastopom popestrijo marsikatero prireditev v naši dolini.

Za varno vožnjo v zimskih razmerah

Slabše vremenske razmere v zimskem času od voznikov zahtevajo dodatno skrb za nego, vzdrževanje in opremo vozila. Če pred nastopom prave zime mora voznik o tem razmisliti in se temeljito pripraviti. To velja za voznike osebnih in tovornih vozil.

Da bi se v zimskem času čim bolj varno vozili, priporočamo naslednje:

— kontrolirati avtoplašče — če so profili že plitki, jih je potrebno zamenjati z novimi, posebno na pogonskih kolesih z M + S profili,

— v hladilni sistem (vodno hlajenje motorja) nalijemo tekočino proti zmrzovanju.

Hladilni sistem pred polnjenjem temeljito očistimo in izperemo, tako, da se hladilna tekočina ne peni

— tekočina za pranje vetrobranskega stekla naj bo mešanica vode in sredstva proti zmrzovanju (vitrex)

— ključavnice vrat in prtljažnika bodo brezhibno delovale, če jih bomo namazali s sredstvom proti zamrznitvi

— tesnila na vratih namažemo z glicerinom ali silikonskimi preparati,

— amortizerji se v zimskem času prej poškodujejo, ker se zaradi zgoščitve olja bati težje premikajo. Temu se izognemo, če v zimskem času bolj previdno vozimo čez kotanje in izbokline,

— pri zategnjeni ročni zavori se zavorna obloga lahko primrzne na zavorni kolut. Če se to zgodi, narahlo pomikamo vozilo naprej in nazaj, toliko časa da zavora popusti. Pomaga tudi, če malo segrejemo kolut.

— pri tovornih vozilih z zračnimi zavorami nalijemo v zavorni sistem tekočino (špirit) proti zamrznitvi zračnih ventilov in vodo in izpustimo iz rezervoarjev za zrak kondenzirano vodo,

SPV

Tudi higiena je kultura

Neizpodbitno je, da se s smislom za higieno rodiš. Prav tako kot, denimo z darom za matematiko. Tisti, ki nas številke nikoli niso privlačevale, spet drugi, ki jih niso jeziki, niti slovenski, kvečjemu svinjski, seveda, vemo, da smo se vsega tega kljub temu naučili — koliko smo pozabili, bi lahko bila že druga tema — če že zaradi drugega ne zato, ker smo se pač morali. Če ne živiš nekje v divjini — imaš torej stike z ljudmi — se moraš, hočeš-nočeš. Že zaradi njih potruditi, saj niso vendar prav vsi tako »skromni« kot ti.

Predvsem gre za higieno v zvezi s prehranjevanjem. Tu so v prvi vrsti tisti, ki pripravljajo hrano: kuharji in kuharice. Vendar o njih ne nameravam pisati. Samo upamo lahko, da zanje ne velja tisto, kar si dovolijo marsikateri, ki se prehranjujejo v gostiščih oziroma delavskih menzah.

Ker zase lahko rečem, da ne živim v divjini, mi težko kaj uide. Ne le, kar je slabega, tudi pozitivne stvari vidim. Manj sicer kot prvih, toda najbrž bo razlog v tem, ker je drugih, žal, res tudi manj.

Po uporabi stranišča, predvsem mislim tu na opravljeno ve-

— v zimskem času potrebuje motor več časa, da doseže svojo obratovalno temperaturo. Posebno škodljivo je, če hladni motor poženemo v visoke obrate. Olje v mrazu ni tako tekoče, zato ga tudi črpalka težje potegne iz karterja in potisne do ležajev. Dokler se olje ne segreje do potrebne temperature, je premalo tekoče, zato je mazanje vseh gibljivih delov nezadostno. Normalna delovna temperatura motorja je okrog 80°C. Če vozimo s hladnim motorjem, je obraba motorja tudi do petkrat večja, kot pri normalni delovni temperaturi,

— pogonsko gorivo za dizelske motorje se v mrazu zgosti in povzroča nereden dotok goriva do motorja oziroma v šobe. Pri nižjih temperaturah je priporočljivo primestati motornega petroleja ali druga sredstva, ki preprečujejo strjevanje goriva,

— posebno mora voznik tudi skrbeti za dobro vidljivost med vožnjo. Pri nižjih temperaturah se pogosto zarosijo ali zaledenijo šipe, to pa zelo ovira voznika pri vožnji. Zato mora voznik skrbeti za pravilno notranjo gretje vozila in kroženje zraka skozi reže, katere usmerjajo zrak v šipe. Zelo ugodno je, če je ogrevana tudi zadnja šipa. Dodatno pozornost je treba dati tudi vzratnim ogledalom, da lahko voznik nemoteno opazuje tudi promet za vozilom.

Zavedati se moramo, da so pogoji upravljanja z vozilom v zimskem času precej težji kot v ostalih letnih časih, zato priporočamo, da vsak voznik upošteva te težje pogoje in se jim prilagaja. Le na ta način se bomo tudi v zimskem času bolj varno vozili, kar je želja vseh udeležencev v cestnem prometu.

Strelsko tekmovanje

V nedeljo, 2. 10. 1988 je bilo na strelišču v Mozirju izvedeno občinsko strelsko tekmovanje z MK puško v trostavu.

Tekmovanja se je udeležilo 16 strelcev iz osnovnih organizacij. Prvo mesto je zasedel Zehelj Dušan iz Bočne z 224 krogi, drugi je bil Šimenc Ivan iz Rečice/S. s 197 krogi, tretji pa Troger Tomaž iz Mozirja s 193 krogi. Vsi omenjeni najboljši strelci so prejeli medalje in pismena priznanja. Tekmovanje je vodil občinski strelski sodnik Steblovnik Toni iz Mozirja.

Upamo, da bo strelski šport z odličnimi rezultati in medaljami naših strelcev na Olimpiadi v Seulu tudi v naši občini v prihodnje bolj zaživel.

B. K.

Na Ljubnem ponovno kino

Po dveh letih premora zaradi adaptacije dvorane, so se v soboto 8. 10. 1988 na Ljubnem ponovno pričele kinopredstave. Zaradi finančnih ter še nekaterih drugih težav, se je adaptacija precej zavlekla, ter kljub dolgi dobi še vedno ni povsem končana. Končana so vsa zidarska dela, na novo je narejen balkon in oder, dvorana pa je podaljšana za okoli štiri metre. V tem mesecu bomo dvorano še prebelili, ter položili pod. Zaradi velikega zanimanja krajanov Ljubnega in okolice za kino, že naročene filme pa tudi nismo mogli več prestaviti, smo se v kinosekciji odločili, da pričnemo s predstavami kljub temu, da še

adaptacija ni v celoti končana, saj kinopredstave nadaljnjih del ne motijo. V jesensko zimskem času bodo kinopredstave vsako soboto ob 19.30 uri, ob nedeljah pa ob 17.00 uri. Vsak zadnji petek v mesecu bo nočni kino ob 21.30 uri, enkrat mesečno pa bo v nedeljo popoldne ob 16.00 uri otroški kino. Do konca novembra bomo predvajali najuspešnejše filme distribucije Vesna film iz Ljubljane. Tudi kadrovsko se je kinosekcija okrepila, saj smo pridobili dva nova kinooperaterja, ki bosta po potrebi opravljala tudi delo biljeterja in redarja. Torej vabljeni v kino na Ljubno.

MATJAŽ ŠTEFAN

Posluh za kulturo

Društvo šaleških likovnikov iz Šostanja je skupaj z Društvom likovnih amaterjev iz Mozirja pripravilo v Glinu v Nazarjah likovno kolonijo z namenom, da likovniki v obratih Glina ustvarjajo. Gre za hvalevredno pobudo Glina, ki na ta način podpira delovanje obeh društev, saj želijo v Šostanju z lastnimi sredstvi prenoviti prostore za potrebe svojega delovanja. Likovniki se tako spoznavajo s proizvodnjo lesne stroke in bodo poskrbeli za upodobitev raznih prizorov iz delovnega dne v Glinu.

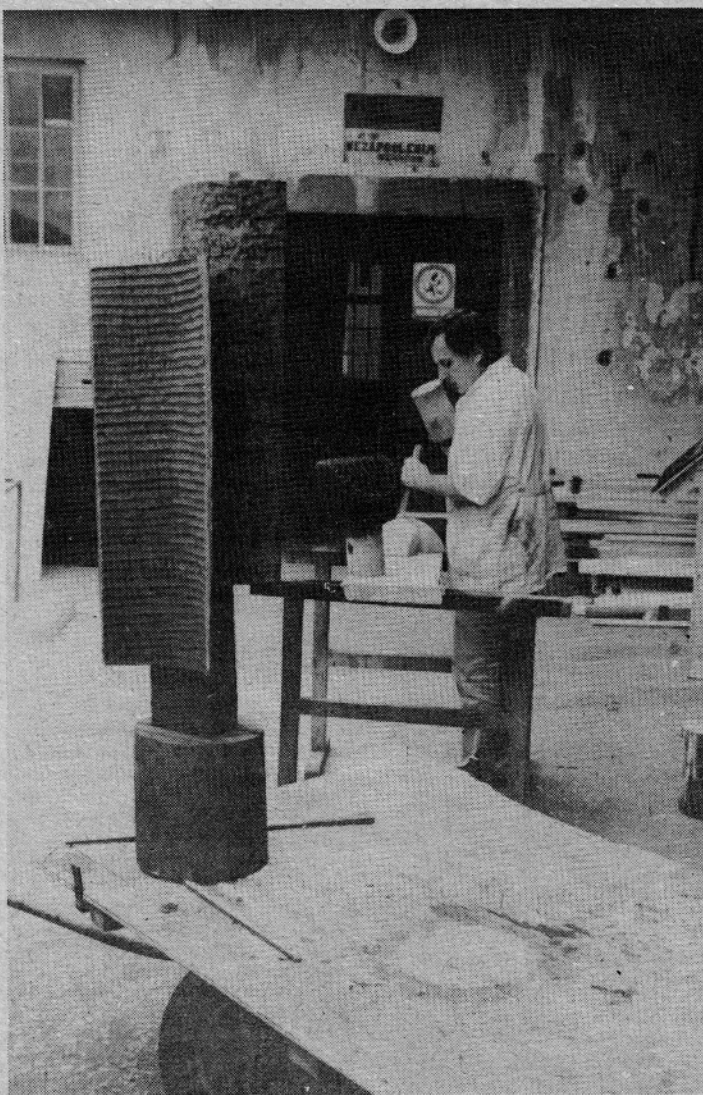
Z delom so pričeli dan po tem, ko so si ogledali vse obrate tovarne in se spoznali z nekaterimi podrobnostmi delovnega poteka. Tako so lahko vsak po svoje izbrali motiv, ki so ga upodobili. Kiparji pa so izdelali svojega dela po lastni zamisli. Tudi ta bodo krasila delovne prostore v Glinu. Posrečena izmenjava plodov svojega dela je v taki likovni koloniji, podjetje likovniku, ta podjetju. Gotovo je takšna oblika povezovanja pristna in vseskozi primer-

na, ko pač nihče od sodelujočih ne daje nič zastonj oziroma ne prosi, ne podari!

Ko smo opazovali likovnike pri delu, smo imeli vtis, da so dogovor resno vzeli in se dela lotili z vso vnetostjo. Prijavilo se jih je 25, delali pa naj bi dva dni. Ob zaključku bo Glin poskrbel za razstavo v koloniji narejenih del, tako, da bi ta bila na ogled vsem prebivalcem Nazarj in seveda članom kolektiva.

Pripravljenost Glina, da pomaga kulturnim delavcem tudi na ta način je vredna pozornosti, sicer pa to ni prvič, da so v tem podjetju prisluhnili potrebam kulturnih delavcev, kolektiv je prevzel pokroviteljstvo nad domačim prosvetnim društvom Jelka in podpiral tudi sicer razna kulturna prizadevanja. V teh težkih časih je seveda mogoče ohraniti raven kulture le s skupnimi močmi, zato kaže ta primer še posebej podariti.

A. V.

J. M.

Med likovniki v koloniji Glina je bil tudi kipar Polde Rober.

Florjan Cajner-Planovšek leta 1959 na Dolinah nad Rovtom.

Trdo življenje furmana

Usoda otrok iz številčno močnih družin na malih kmetijah je bila največkrat povezana s pomanjkanjem in iskanjem dodatnega zaslužka za vsako ceno. Posebno v času pred prvo svetovno vojno so takšne družine pomenile pravi naslov za iskanje poceni delovne sile. Razumljivo je tedaj, da so predvsem sinovi na malih kmetijah iskali dodatni vir za preživetje in udinjali so se kot furmani, gozdni delavci, splavarji ali žagarski delavci, kjer so pač mogli.

V družini, kjer je bilo deset otrok, se je rodil tudi Florjan Cajner-Planovšek s Pustega Polja. Tam v Logu pri Smartnem mu je tekla zibelka in kaj kmalu je moral okusiti trdo stvarnost življenja. Že v rani otroški dobi je moral prijeti za delo, bodisi v hlevu ali pa na polju. Ko mu je bilo devet let je iskal zaslužka kot »vaserpinč« pri gozdnih delavcih v Kalu pod Menino. Vaserpinč so rekli fantu, ki jim je nosil vodo na delovišče, tam kjer je sicer ni bilo, plačala pa ga je uprava Marjinegrada, za katero so v planini sekali. Naloga takega fanta je bila skrbeti za vodo na delovišču in pripraviti drva za kurišče v gozdarski bajti, kjer so si delavci kuhali. Vodo je nosil v brenti (plaškon), ki je držala 25 litrov, preko pol ure daleč in za to delo je dobil 8 din na dan, v planini pa je ostajal skupaj z gozdnimi delavci ves teden.

S konji se je dodobra seznanil doma, saj so iskali dodaten vir denarja s furmanstvom. Kaj kmalu je po potrebi moral na »furo«. Že leta 1934 je redno vozil in vlačil les. Če pa ni bilo furmanskega dela je nabiral v planini maline in jih prodajal trgovcem po dinar za kilogram. Tako je v nenehnem delu potekala njegova mladost. Pa saj ga je delo veselilo in ko se danes spominja nazaj, trdi, da je bilo v mladosti trdo, da je bil za delo vnet in zadovoljen, le da je kaj zaslužil.

Rafael Cajner je bil veliko na cestah in v planini in pravi, da je to delo bilo težko, naporno in nevarno, saj takrat še ni bilo cest in so les spravljali v dolino kakor so pač znali, saj so morali naročeno delo opra-

viti. Furman se je moral znajti tudi v težkih okoliščinah pri tem ni smela zatajiti iznajdljivost, niti ni smelo zmanjkati poguma. Marsikdaj je v velikem snegu moral s poki naprej, da je gazil v polno, saj so se nekateri furmani tega ustrašili, posebno če je bil sneg južen in so zato težko zavirali navzdol po strminah.

Takoj po drugi vojni je spet prijel za vajeti in vozil, vlačil, prevažal vse, kar so od njega zahtevali. Zaslužek je bil tudi sedaj zelo pičel. Tako je 1950 zaslužil na mesec borih 16.000 s parom konj ob najzahtevnejšem delu. Na »šihit« so takrat plačevali 800 din, več kot dvajset šihitov pa ni bilo mogoče narediti v mesecu. Pa vendar, kot danes pove Cajner, »šel si za vsak dinar, da si ga le dobil«.

Seveda je razmere pred drugo vojno s tistimi po njej komaj mogoče primerjati. Pred vojno so vožnje naročevali razni trgovci z lesom, ki so plačevali najprej po teži, kasneje pa po kubiku, po vojni pa je vozil za gozdno upravo, ki tudi ni upoštevala težine dela in stroškov lastnika konjske vprege. Tako lahko rečemo, da je furman ostal še naprej zelo izkoriščen.

Da ne bo šlo v pozabo, omenimo še, da so pred drugo vojno tehtali les v Gornjem gradu, Bočni, Nazarjah, Mozirju in v Smartnem ob Paki. Na temelju tehtnega lističa so potem bili furmani plačani. Kot se Cajner spominja so takrat dnevno lahko zaslužili od 100 do 120 din, kar je bilo zelo malo, če pomislimo na to, da gre tu za par konj, drago opremo, voz ali poke in ne nazadnje za težavno delo človeka.

Za denar je bilo vedno za nas ljudi s podeželja težko, je potarnal Cajner ob koncu njegovega razgovora. Vendar pa je s pridnim delom uspešno Cajnerju urediti posestvo, na katero se je priženil, izplačati dediče in še lepo vzgojiti tri otroke, od teh sta dva šolana. Danes, ko gleda nazaj v preteklost, je ponosen, da je vse to zmož, še bolj pa je vesel marljivosti svojih otrok, ki mu vsestransko priskočijo na pomoč, kadar je le potrebno.

A. Videčnik

Pohod borcev in mladine na Čreto

Družbenopolitične organizacije občin Žalec in Mozirje tudi letos pripravljata že tradicionalno srečanje borcev in mladine na Čreti v spomin na prvo frontalno bitko z Nemci v oktobru 1941.

Slovesnost z bogatim kulturnim programom bo v soboto, 22. oktobra ob 10.00 uri. Poskrbljeno bo tudi za prehrano.

Poleg obujanja spominov na ta veliki dogodek iz vojnih časov bo za marsikoga izlet na Čreto prijetna sprostitev v jesensko obarvani krajini.

OO ZZB NOV Mozirje

Ko so še coprali

Naši predniki so od davnih dni iz roda v rod prevzemali razne običaje, koje navade in obrede. So bili časi, ko so tudi pri nas preganjali coprnice. Ko so grmade ugasnile in je že zavel duh prosvetljenstva so ostala še izročila, ki so jih nekateri s pridom uporabljali. Tako so »coprali« razna zdravila, poživila in mazila. Med ljudmi še danes živi izraz »coprnca« za ženske, ki so zdravile za zagovarjanjem urokov. Bili pa so tudi moški, ki so dobro poznali te skrivnosti.

Vse bo lažje razumeti, če se zamislimo v čase, ko so si morali ljudje med seboj zelo pomagati, ko je pomenil dober sosed več kot bogastvo. Takrat še ni bilo ceste do vsake domačije, še ni bilo šolanih ljudi, so edino razni potujoči obrtniki prinašali vesti našim hribovskim prebivalcem, so bili celo ranocelniki redki po deželi, da sploh ne govorimo o živinozdravnikih. Tedaj je pač obveljalo pravilo »pomagaj si sam«. Ko je v zimskih dneh zapadel visok sneg, je bila pot do mnogih domačij neprehodna in to mesece dolgo. Kako bi ljudje preživeli, če ne bi poznali domačih zdravil, če ne bi znali nuditi pomoč bolni živini.

Trške pravice

Nekdanji trgi s posebnimi pravicami so živeli zelo vase zaprti življenje. Seveda takšen način ni bil naključje ali pa lastnost nekdanjih tržanov. To je bila posledica ljubosumnega varovanja svojih prednosti pred ostalim prebivalstvom, ki ni bilo deležno takih pravic. Tako so se res ustvarjale prilike, ki so temeljile predvsem na gmotnih osnovah. Slo je kratkomalo za načelo, kjer je denar, naj ga bo še več. Revnih priseljenecv si nobena trška skupnost ni želela, zato je bil predpogoj za dodelitev trških pravic ugodno premoženjsko stanje prošnjika.

Po naključju mi je prišla listina o podelitvi trških pravic iz leta 1802 v roke. Gre za tiskan obrazec, ki se je potem ustrezno izpolnil. To je seveda že odraz časa, kajti prejšnje, podobne listine so pisane dosledno ročno in to v značilnem starinskem lepopisu z inicijalkami in vsemi drugimi okraski.

Listina najprej pove kdo je novi tržan in kaj v trgu poseduje, pri tem so zahtevali prepis iz zemljiške knjige pristojne zemljiške gosposke. Temu sledi besedilo (smiselni prevod): Na ponižno vlogo NN smo to zaščitno in jamstveno pismo izdali, ki temelji

V takih razmerah so bili zelo čislani ljudje, ki so se spoznali na zdravljenje. Zelo pa je bilo še razširjeno verovanje v nadnaravno moč poedincev. Znani so bili daleč naokoli tisti, ki so uporabljali skrivnost kolomona, mnogi so imeli razne druge pripomočke, ki naj bi pri zdravljenju ljudi in živine pomagali. No in takim so ljudje enostavno rekli, da znajo coprati.

Tu je treba takoj ločiti tiste, ki so z domačimi zdravili pomagali ljudem in živini. To so bili razni zeliščarji, med njimi pa tudi taki, ki so si že priskrbeli knjige iz katerih so nabirali znanje.

Še celo po drugi vojni so poznali nekatere »coprnike«. Torej še ni tako daleč nazaj, ko so se ljudje radi zatekali k njim, če so bili bolni ali pa če so rabili pomoč pri živini. Sicer pa je treba vedeti, da zakarsigabodi niso iskali pomoči zunaj hiše.

Včasih so ljudje po nepotrebnem pripisovali nekaterim domačim zdravnikom čudežno moč, kajti kot smo že omenili, so razgledani posamezniki že brali razne knjige o domačem zdravilstvu. Mohorjeva družba je že koncem

na zapisniku iz leta 1799 tukajšnjega magistrata. Pomeni, da tudi v imenu naše gosposke izjavljamo, da z vpisano lastnino svobodno razpolagate in upravljate, vendar pod pogoji, da vsako spremembo posesti potrdi zemljiška gosposka, če tega soglasja ni je tudi ta listina brezpredmetna. Pri spremembi lastništva je treba poleg navedenega še plačati z zakonom določene takse. Posest se mora v dobrem stanju očitovati, mejnike ni dovoljeno prestavljati. Obvezani ste s to listino na pokorščino visoki deželni in zemljiški gosposki, le tako so zagotovljene vse vaše pravice po trških in deželnih postavah. V potrditev vsega navedenega je turadna magistratna listina podpisana in opečatena. Sledi podpis trškega sodnika in datum.

Če listino skrbno preberemo, dojemamo pomen trške pravice, hkrati pa nam je tudi jasno, kakšen je moral biti odnos do zemljiške oziroma, sploh gosposčine, ki je imela državno in upravno dolžnost. Lahko pa mirno trdimo, da so v tem časovnem obdobju že marsikatero dolžnost omilili ali ukinili.

A. Videčnik

preteklega stoletja poskrbela za takšno knjigo. Seveda pa je marsikdaj bilo znanje pridobljeno z izkušnjami.

V dolini je domala v vsakem predelu zaslediti kakšnega domačega zdravnika, tu ne bo govor o tistih, ki so to ime tudi zaslužili, temveč o tistih, ki se jih je prijel ime coprnik.

V Podvoljčju je bil znan Tehant, ki je nekaj časa živel v Ameriki in je po povratku nazaj pridno zagovarjal ljudi in živino. Pri nekaterih opravilih je uporabljal vodne kamne s katerimi je drgnil boleče mesto, znano pa je, da je, denimo bradavice preganjal z vrstico, ki jo je nato zagrebel pod hišno kap. Jasno, da brez reka tudi tu ni šlo, le mrmral ga je, da ga ljudje niso slišali. Na Brezjah nad Mozirjem je v cerkveni hiši stanoval mežnar Turk, ki je zagovarjal še v času med obema vojnama. Zelo rad je mešal mazilo iz stare svinjske masti s česnom nad katerim je nato držal roke in »modlu« svoje skrivne besede. Šmihelčani so dobro poznali neko Mimo, ki je prebivala v Podforštnikovi koči. Kot se je še danes spominjajo je imela svoje »ureke«. Zagovarjala je mazila tako, da je nad njimi krilila z rokami in mrmrala usodne besede. Pri Vauherju je še pred drugo vojno živel stari mož, veljal je med ljudmi za »coprneka«. Pri svojem delu je uporabljal na vrvič nanizane male vodne kamečke s katerimi je gladil boleče mesto in ob tem mrmral skrivnostne besede. Pušavnik na Lepi njivi je »antlov« tako ljudi kot živino. Ljudje so rekli, da dobro »rcneva«. V Šmihelu je bila zelo ugledna Konečka mat (Konečnikova kmetija), ki je bojda »znala vogo vun vzeti«. Torej je zdravila visoke vročine in opelkne. Tudi njej so ljudje prisodili copranje. Še po drugi vojni je Visočnik blizu Kala nad Ljubnim zagovarjal razna zdravila zoper revmatizem.

Matična kronika za mesec september 1988

SMRTI: Gregor Martin, star 59 let iz Dol Suhe 9, 2. Cajner Alojzij, star 78 let iz Homec Brda 16, 3. Mikek Luka, star 88 let iz Rečice/Sav. 24, 4. Mikek Franc, star 59 let iz Prihove 6, 5. Lojen Jera, star 79 let iz Sp. Rečice 12, 6. Krančič Anton, star 78 let iz Sentjanža 20, 7. Tiršek Marija, stara 83 let iz Savine 42, 8. Krajnc Janez, star 54 let iz Planine 3, 9. Žmavc Franc, star 79 let iz Lenarta 33, 10. Zagradišnik Janez, star 72 let iz Gornjega grada 4, 11. Mermal Franciška, stara 80 let iz Gornjega grada 64, 12. Robnik Jože, star 73 let iz Krnice 20, 13. Napotnik Marija, stara 78 let iz Mozirja 275.

POROKE: 1. Voler Ivan, star 23 let iz Raduhe 16 in Zamernik Irena, stara 21 let iz Raduhe 10/a, 2. Kramer Miran, star 25 let iz Mozirja 98 in Ričko Simona, stara 22 let iz Mozirja 98, 3. Strnad Henrik, star 25 let iz Gornjega grada 211 in Resnik Barbara, stara 20 let iz Črne 18, 4. Verbuč Stanislav, star 26 let iz Šmihela 8 in Orel Majda, stara 19 let iz Brezja 20, 5. Matko Stanko, star 28 let iz Smartnega ob Paki 20 in Hudina Karmen, stara 22 let iz Smartnega/Paki 20, 6. Remic Božidar, star 23 let iz Mozirja 284 in Trbovšek Andreja, stara 21 let iz Ljubnega/Sav., 7. Ločan Roman, star 23 let iz Mozirja 216 in Menčak Manja, stara 18 let iz Kamnika, 8. Ugošek Franc, star 24 let iz Florjana 26 in Blekač Irena, stara 21 let iz Okonine 35, 9. Bizjak Vincenc, star 25 let iz Mozirja 367 in Škofljek Jana, stara 22 let iz Mozirja 367, 10. Petrin Vili, star 25 let iz Sp. Pobrežja 11 in Šuster Cvetka, stara 27 let iz Slatine 41, 11. Tratnik Franc, star 28 let iz Pustega polja 12 in Melavc Barbara, stara 24 let iz Mozirja 207.

(2. del)

Frischauf na poti po Zgornji Savinjski dolini

Z Johannesom Frischaufom, ki se je iz Celja odpravil v Logarsko dolino, smo v odlomku iz nemškega planinskega vodnika (z naslovom Savinjske Alpe) prišli do Ljubnega. Ker je vodnik izšel že pred 111 leti na Dunaju, smo se do tod seveda peljali, odslej pa bo treba peščiti.

Ko prispeš na Ljubno, se moraš za nadaljevanje izleta oskrbeti s potrebno zalogo svežega mesa. Tu je tudi najboljše pustiti voz in do naslednjega naselja, do Luč (1) (524 m), kaki dve uri in pol peščiti. Pot se še naprej drži levega brega, sprva po ravnem v široki dolini, po 20 minutah (računajoč od cerkve) pa se dvigne v pobočje Šemprimoške Vrha (2) in se čez pol ure spet spusti k Savinji; od tod greš povečini po dobri cesti skozi samotno dolino tri četrt ure do majhnega zaselka ob izlivu Črne (3), kjer je brv čez Savinjo. Zdaj je še četrt ure ravne ceste do zanimivega mostu: skala na bregu služi za prvi stebel, druga velikanska skala sredi Savinje pa za naslednjega; vmesni prostor je zapolnjen z zidanim lokom. Od drugega stebra do desnega brega je speljan lesen most. Tako sta oba brega ze-

lo enostavno povezana. Do vasi je še pol ure; prej je šel ta del ceste čez hrib, vendar pa je bila vzdolž reke v zadnjih letih zgrajena nova cesta. Če ne bi bilo potratnih izdatkov za cesto čez Šemprimoški Vrh, bi se dalo pot do Ljubnega do Luč za majhen denar spremeniti v dobro vozno pot; a v sili bi zadoščala tudi izboljšava sedanje poti, ki bi bila možna z neznatnimi stroški.

Oskrba in prenočišče sta v Lučah še precej primitivna. Le izjemoma lahko računaš na sveže meso, vedno pa dobiš vino, kavo in jajca. Sicer si v obeh gostilnah — pri Mežnarici (4) in pri Kočevanju (5) — znosno nastanjen, tudi ljudje tukaj so do tujcev prijazni in ustreživi. Le slabe prometne povezave so krive, da si človek želi pri oskrbi še veliko stvari. Turisti zaidejo sem le redkokdaj, različne komisije pa se po navadi ustavijo pri gostoljubnem gospodu župniku (6) in nič kaj ne spodbujajo k uvedbi večjega udobja. Za planinca so Luče izhodišče za gorske izlete na Raduho in Ojstrico; ti dve se da povezati tudi kot prehod v zgornji del Savinjske doline.

Od Luč navzgor vodi po dolini Savinje le še pešpot. Vije se med pred-

gorji Raduhe (na severu) in Ojstrice (na jugu) in je bila na mnogih mestih vsekana v skalno steno. Na začetku je treba na desnem bregu čez široko polje, pokrito s prodom, vendar pa že čez četrt ure pelje pot čez brv na levi breg. V petih minutah dosežeš skalno steno Logarska peč (7), ki jo prekoraciš po vsekanih stopnicah; nato sledita dve majhni terasi, ki ju ločujeta skali; pot se znova strmo dvigne in se nato v četrt ure spusti do Savinje — in že si na koncu Logarske peči. Nato pri zadnji brvi čez Savinjo v petih minutah prečkaš tri Zavrtnikove potoke (8) — in se znajdeš na kraju, kjer se skale obeh bregov skorajda združijo in se zdi, da ni mogoče priti nikamor več. Zgoraj je skala preklana kot šivankino uho — in skozi to špranjo, imenovano Igla (9) in široko en meter, vodi strma steza. Po prehodu skozi Iglo, ki jo dosežeš v 10 minutah, se pot spet spusti k Savinji, jo čez 10 minut prečka in v naslednje pol ure — spočetka še po pravi kozji stezi, potem pa po široki gozdni poti — prideš do izliva potoka Bela (10) ob vhodu v romantično Robanovo drago (11). Tik ob izlivu leži kmetija Pivšek (12); podoba tega kmetkega dvorca s pogledom na Ojstrico v ozadju je med

Znana strokovnjakinja dr. Marija Makarovič že nekaj časa raziskuje nošnje naših prednikov po dolini, da bi lahko napisala ustrezno študijo in predlagala značilno nošnjo za naše prilike. Za to delo potrebuje tudi stare slike, ki ponazarjajo, kako so se nekoč ljudje oblačili. Na sliki je Kebrova družina leta 1912 (Radegunda).

Danes bi rekli, da je v vseh naštetih in še mnogo drugih podobnih primerih delovala vera in seveda tudi zaupanje v takšne postopke ljudi, ki so se ukvarjali z zagovarjanjem.

O vsem tem je v naši dolini le malo zapisanega, zato je potrebno pohiteti z beleženjem spominov na nekdanje »coprnike« in zeliščarje. Oboje je za naše izročilo zelo pomembno.

Marsikdo, s katerim sem o tem razpravljal je skoraj sramežljivo govoril o takih dogajanjih. Razumljivo je, da je nekoliko drugače danes v sodobnem času govoriti o raznih vražjevnostih preteklosti. Vendar pa tudi te spadajo med bogastvo našega ljudskega izročila, zato jih rešujemo pozabe. Naše glasilo bo rado priobčilo spomine take vsebine.

Več o tem bo zbrano v zapisu o furmanih, ki se sedaj v okviru občinskega sindikata pripravlja.

A. Videčnik

Veterinarsko dežurstvo

17. 10. do 23. 10., Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
24. 10. do 30. 10., Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
31. 10. do 6. 11., Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179
7. 11. do 13. 11., Šturm Bojana, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-017, 857-722
14. 11. do 20. 11., Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112

Dežurna služba Elektro Celja nadzorništvo Nazarje za mesec november 88

Od 31. 10. — 6. 11. Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 7. 11. — 13. 11. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
Od 14. 11. — 20. 11. Jeraj Franc, Primova, tel. 831-910
Od 21. 11. — 27. 11. Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
Od 28. 11. — 4. 12. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150
V slučaju kakšne spremembe pokličite Elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite vse potrebne informacije. Stranke obveščamo, da začne 2. 11. 1988 veljati zimski delovni čas od 7. ure — 15. ure in ob torkih od 7. ure — 17. ure.

Kino »Dom« Mozirje v novembru

3. REDOVNICA IZ MONZE — italijanski film — erotični
Glavne vloge: Mario Cutini, Zora Kerova
5., 6. CAURA — ameriški film — znanstveno-fantastični
Glavne vloge: Don Ameche, Steve Guttenberg
8. UBIJALEC IZ SVETIŠČA SAOLIN — Hong Kong — kung-fu-triler
Glavne vloge: Zhang Feng, Yi Wang
10. SUPERLEPOTEC — italijanski film — komedija
Glavne vloge: Adriano Celentano, Federica Moro
12., 13. KDO MI UBIJE ŽENO — ameriški film — komedija
Glavne vloge: Danny De Vito, Bette Midler
15. MAŠČEVALEC IZ MIAMIJA — ameriški film — kriminalni
Glavne vloge: Burt Reynolds, Candice Bergen, George Segal
17. PETEK 13. — POSLEDNJE POGLAVJE — ameriški film — grozljivka
Glavne vloge: Kim Berley Beck, Peter Barton
19., 20. MASKA — ameriški film — drama
Glavne vloge: Cher, Sam Eliot, Eric Stolz
22. PIŠTOLA ALI LJUBEZEN — nemški film — kriminalni
Glavne vloge: Annette von Klier, Jürgen Prochnow
24. MALI ROP VLAKA — jugoslovanski film — komedija
Glavne vloge: Bata Živojinović, Miodrag Krivokapić
26., 27. PONORELI VLAK — ameriški film — drama
Glavne vloge: Jon Voight, Eric Roberts
29., 30. MOJ SOSED JE VAMPIR — ameriški film — grozljivka
Glavne vloge: Chris Sarandon, Amanda Bearse

Kino »Jelka« Nazarje v novembru

2. PLAČANCI, ameriški film — avanturistični—triller
5.—6. REKA, ameriški film — drama
9. UŽIVANJE ŽIVLJENJA, francoski film — erotika
12.—13. IGRANJE Z OGNJEM, ameriški film — avanturistični
16. TAJNA OBOŽEVALKA, ameriški film — komedija
19.—20. PARK JE MOJ, ameriški film — triler
23. TAM KJER REKA POTONE, ameriški film — akcijski
26.—27. PLATOON-VOD SMRTI, ameriški film — vojni spektakel
30. POKVARJENI POLICAJI, francoski film — komedija

Kino Gornji grad v novembru

5., 6. 11. 88 BAD JAHA NA ZAHOD — komedija
12., 13. 11. 88 NEMIRNA MEJA — akcijska drama
26., 27. 11. 88 KANTONŠKI KUNG FU — kung fu
26., 27. 11. 88 PLAMEN MAŠČEVANJA — akcijski

Kino Ljubno v oktobru in novembru

22.—23. X. PLATOON — ameriški vojni film
28. X. NOČI GOSPE SIMONE — erotični film — nočni kino
29.—30. X. KARATE KID — ameriški akcijski film
5.—6. XI. AVTOŠTOPAR — ameriški film, triler
12.—13. XI. TOP GUN — ameriški akcijski film
19.—20. XI. ROBOCOP — ameriški znanstvenofant. film
25. XI. SUŽNJA GREHA — italijanski erotični film, nočni kino
26.—27. XI. KDO MI UBIJE ŽENO — ameriški film, komedija
27. XI. SMRKCI — ameriški film, risanka
29. XI. NEY WORK MESTO STRAHU — ameriški film, triler

Savinjske NOVICE

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SZDL občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rajko Pintar — Tajnica urednika Mija Pavlin — Fotograf-ska priprava Ciril Sem — Uredništvo in uprava: OK SZDL Mozirje, telefon (063) 831-850 — Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka: 52810-678-54000 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavke, filmi in prelom DIC, toz Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju IS SRS, Sekretarijata, za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Uvod, prevod in opombe
Peter Weiss